

Adaptácie výkonových štandardov pre predmet **ruský jazyk a literatúra** v základnom vzdelávaní

Adaptácie výkonových štandardov udávajú postupnosť krokov, ktorými žiak prechádza na ceste k naplneniu výkonového štandardu. Učiteľ ich môže využiť pri plánovaní cieľov vyučovacích jednotiek v priebehu školského roka alebo pri koncipovaní celého vzdelávacieho cyklu. Slúžia ako pomôcka pri tvorbe učebných osnov – najmä v prípade komplexnejších výkonových štandardov, ktorých napĺňanie sa realizuje počas dlhšieho časového obdobia a môže prestupovať do viacerých ročníkov jedného cyklu. **Adaptácie výkonových štandardov nie sú súčasťou ŠVP 2023 ZV, ich využitie školami a učiteľmi je preto nezáväzná a nepovinná.**

Obsah

1. cyklus 3

Komponenty:

Komunikačná interakcia.....	<u>3</u>
Hovorená produkcia	<u>5</u>
Písaná produkcia.....	<u>8</u>
Recepcia vecných textov	<u>10</u>
Recepcia umeleckých textov.....	<u>14</u>

2. cyklus 19

Komponenty:

Komunikačná interakcia.....	<u>19</u>
Hovorená produkcia	<u>22</u>
Písaná produkcia.....	<u>26</u>
Recepcia vecných textov	<u>30</u>
Recepcia umeleckých textov.....	<u>34</u>

3. cyklus 39

Komponenty:

Komunikačná interakcia.....	<u>39</u>
Hovorená produkcia	<u>43</u>
Písaná produkcia.....	<u>47</u>
Recepcia vecných textov	<u>50</u>
Recepcia umeleckých textov.....	<u>55</u>

1. cyklus

Komunikačná interakcia

Nadviazať kontakt s komunikačným partnerom.

1. Použiť pri nadviazaní kontaktu vhodné jazykové, zvukové a pohybové prostriedky.
2. Vhodne použiť v bežnej komunikácii pozdrav pri nadviazaní a ukončení kontaktu.
3. Vedieť sformulovať rôzne spôsoby oslovenia v bežnej komunikácii.
4. Vedieť sa predstaviť.
5. Sformulovať rôzne spôsoby oslovenia vo verejnej komunikácii.
6. Správne použiť vhodnú prosbu v bežnej komunikácii.
7. Rozlíšiť vykanie a tykanie.

Podakovať a ospravedlniť sa adresátovi.

1. Vedieť sformulovať rôzne spôsoby poďakovania v bežnej komunikácii.
2. Vedieť sformulovať rôzne spôsoby ospravedlnenia v bežnej komunikácii.
3. Vedieť sformulovať rôzne spôsoby poďakovania vo verejnej komunikácii.
4. Vedieť sformulovať rôzne spôsoby ospravedlnenia vo verejnej komunikácii.
5. Použiť pri poďakovaní a ospravedlnení spisovné tvary slovesa, vhodnú melódiu, mimiku a gestá.

Viesť jednoduchý dialóg, klásť vecné otázky.

1. V jednoduchom dialógu počúvať partnera.
2. viesť jednoduchý dialóg so známou osobou.
3. Vedieť začať a ukončiť dialóg.
4. Vedieť klásť vecné otázky pri verejnej komunikácii.
5. viesť dialóg s viacerými partnermi.
6. viesť dialóg prostredníctvom telefónu a iných komunikačných technických prostriedkov.

7. Pri vedení dialógu vedieť vyjadriť oznámenie, otázku, prianie, prosbu, súhlas, nesúhlas a pod.

Počúvať partnera v dialógu a reagovať na jeho repliky.

1. Vecne zdôvodniť vlastné vyjadrenia.
2. Vhodne použiť pohybové prostriedky počas dialógu.
3. V jednoduchom dialógu aktívne počúvať partnera.
4. Vecne reagovať na repliky partnera.
5. Vecne reagovať na repliky v skupinovom dialógu.
6. Pri komunikácii udržiavať očný kontakt a vhodne používať mimiku a gestikuláciu.
7. Pri telefonickom dialógu vhodne reagovať na partnera.

Rozlíšiť rozdiel komunikácie s človekom a s AI.

1. Opísať spôsob komunikácie s človekom (rodina, škola, kamarát).
2. Uviesť príklady komunikácie s človekom v kontexte rôznych komunikačných situácií.
3. Opísať spôsob komunikácie s AI.
4. Uviesť príklady komunikácie s AI v kontexte rôznych komunikačných situácií.
5. Identifikovať rozdiely v spôsobe komunikácie s človekom a AI.
6. Porovnať komunikáciu s človekom a AI podľa identifikovaných znakov.

Požiadat' o informáciu a na požiadanie informáciu poskytnúť.

1. Požiadat' o informáciu ešte raz, alebo ju upresniť krátkou doplňujúcou otázkou a poskytnúť informáciu zrozumiteľne.
2. Požiadat' o informáciu v bežnej komunikácii.
3. Poskytnúť informáciu v bežnej komunikácii.
4. Pri požiadaní a aj pri poskytnutí informácie vyjadriť podstatné fakty presne, pravdivo a zdvorilo.

Sformulovať prosbu, prianie, nesúhlas, námietku a jednoduché zdôvodnenie.

1. Vyjadriť jednoduchú prosbu, prianie, súhlas, nesúhlas a námietku.
2. Sformulovať zisťovaciu otázku.
3. Použiť rôzne spojenia a vety na vyjadrenie prosby a priania.
4. Použiť rôzne spojenia a vety na vyjadrenie súhlasu, nesúhlasu a námietky.

Predniesť blahoželanie, vinš ku kalendárnej príležitosti.

1. Predniesť blahoželanie zrozumiteľne, s primeranou intonáciou a tempom.
2. Predniesť vinš plynulo a doplniť vhodnú reakciu (napr. podanie ruky) podľa situácie.
3. Počúvať blahoželanía a vinše iných a dokázať ich reprodukovať.
4. Predniesť jednoduché blahoželanie a vinš ku kalendárnej príležitosti.
5. Predniesť blahoželanie a vinš ku kalendárnej príležitosti vhodnou melódiou, mimikou a gestami.

Vyjadriť potreby a pocity jazykovo a sociálne primeraným spôsobom.

1. Jasne a zrozumiteľne formulovať myšlienku, potrebu a pocit.
2. Formulovať myšlienku, potrebu a pocit zdvorilo a výstižne.
3. Pri vyjadrovaní sa vhodne použiť mimiku a gestá.
4. Vedieť formulovať rozvité vyjadrenie myšlienky, potreby a pocity.
5. Sledovať reakciu komunikačného partnera a vhodne na ňu reagovať.

Hovorená produkcia

Zhromaždiť základné informácie k téme hovoreného prejavu.

1. Vedieť vybrať kľúčovú slovnú zásobu na rozvíjanie témy.
2. Orientovať sa v základných dostupných printových a elektronických informačných zdrojoch.

3. Vedieť vybrať základné informácie k téme hovoreného prejavu.
4. Vedieť zhromaždené informácie použiť pri hovorenom prejave.

Sformulovať jednoduchú ústnu informáciu.

1. Formulovať požiadanie o informáciu.
2. Vedieť formulovať jednoduchú ústnu informáciu.
3. V informácii vyjadriť základné fakty presne a pravdivo.

Vyrozprávať príbeh na základe vlastnej skúsenosti alebo zážitku.

1. Predniesť hovorený prejav v prostredí triedy alebo školy.
2. Uplatniť časovú následnosť a príčinnno-dôsledkových vzťahov v rozprávacom texte.
3. Vyrozprávať reálny alebo vymyslený príbeh v dejovej postupnosti.
4. Vyrozprávať jednoduchý príbeh na základe vlastnej skúsenosti za pomoci otázok.
5. Vyrozprávať jednoduchý príbeh na základe vlastnej skúsenosti s časovou postupnosťou.
6. Vyrozprávať príbeh na základe vlastnej skúsenosti vhodnou melódiou, mimikou a gestami.

Opísať hlavné znaky pozorovaného objektu a pozorovanej činnosti.

1. Pri opise pracovného postupu dodržať postupnosť dejov.
2. Určiť hlavné znaky pozorovaného objektu.
3. Vyjadriť opisom hlavné znaky pozorovaného objektu.
4. Vyjadriť opisom hlavné znaky pozorovanej činnosti.

Predniesť jednoduchý príležitostný prejav.

1. Pripraviť si tému hovoreného prejavu.
2. Pripraviť si obrázky alebo slovnú osnovu pred prejavom.
3. Na základe vypočutého príležitostného prejavu zreprodukovať príležitostný prejav.
4. Pripraviť si a predniesť jednoduchý príležitostný prejav.

5. Predniesť jednoduchý príležitostný prejav s dôrazom na výslovnosť, melódiu, mimiku a gestikuláciu

Korigovať nepresnosti alebo nejasnosti vo svojom ústnom vyjadrení.

1. Uplatňovať pri ústnom prejave melódiu, významovú pauzu, tempo prejavu podľa obsahu a komunikačného zámeru textu.
2. Aplikovať artikulačné a výslovnosť necvičenia a cvičenia na moduláciu hlasu.
3. Uplatňovať pri ústnom prejave pravidlá spisovnej výslovnosti, slovného prízvuku, spodobovania a splývavej výslovnosti.
4. Uplatňovať pri ústnom vyjadrovaní situačne vhodné jazykové, zvukové a pohybové prostriedky.
5. S pomocou učiteľa korigovať pravidelne nepresnosti a nejasnosti pri ústnom vyjadrovaní.

Počúvať hovorené prejavy iných a klásť otázky k obsahu textu.

1. Počúvať rôzne hovorené prejavy.
2. Analyzovať vypočuté hovorené prejavy.
3. Počúvať rôzne hovorené prejavy a dávať otázky k obsahu.

Predniesť detskú riekanku, vinš, hádanku, miestnu ľudovú pieseň, detskú pieseň.

1. Počúvať riekanky, vinše, hádanky, piesne.
2. Predniesť jednoduchú detskú riekanku, vinš, hádanku, ľudovú pieseň, detskú pieseň.
3. Vedieť povedať hádanky a zaspievať piesne v spisovnom ruskom jazyku.

Uplatniť pri hovorení situačne vhodné jazykové, zvukové a pohybové prostriedky.

1. Pri hovorenom prejave uplatňovať zrozumiteľnú artikuláciu.
2. Uplatňovať v hovorenom prejave vhodné jazykové, zvukové a pohybové prostriedky.
3. Korigovať výslovnosť, melódiu, gestiku, mimiku.

Písaná produkcia

Písať všetky tlačené a písané písmená ruskej abecedy automatizovane a čitateľne.

1. Uplatniť prípravné, predpísacie cviky a percepčno-motorické zručnosti pri písaní.
2. Uplatniť fonematickú analýzu a diferenciáciu, prevod hlásky na písmeno.
3. Zoznámiť sa popri zvládnutí latinskej abecedy s písmenami ruskej abecedy v nasledovnej postupnosti: písmená ruskej abecedy zhodujúce sa so slovenskými (А, К, М, О, Т); písmená latinskej abecedy, ktoré označujú v ruskej abecede iné hlásky (В, С, Е, Н, Р, Х); ostatné písmená ruskej abecedy, ktoré latinská abeceda nemá (Ё, Ы, И, Ц, Г, Ш, Щ, Э, Ф, П, Л, Д, Ж, Э, Я, Ч, Б, Ю, Ъ, Ь, Ы).
4. Zvládnuť písanie malých a veľkých, tlačených a písaných písmen ruskej abecedy.
5. Napísať samostatne správne všetky tvary písmen písanej a tlačenej ruskej abecedy.
6. Napísať slová, odpísať písaný text, prepísať tlačený text, písať podľa diktovania.

Tvoríť súvislý písaný alebo obrazovo-písaný text na tému blízku ich životnej a jazykovej skúsenosti.

1. Vybrať tému písaného textu za pomoci učiteľa alebo samostatne.
2. Uplatňovať základné spôsoby zhromažďovania myšlienok k téme.
3. Vedieť vyhľadať vhodné slová, slovné spojenia a vetné celky podľa komunikačného zámeru.
4. Pri členení textu využiť obrázkovú alebo slovnú osnovu.
5. Vedieť vytvoriť jednoduchý obrazovo-písaný text zodpovedajúci jazykovej skúsenosti.
6. Uplatniť pri tvorbe súvislého obrazovo-písaného textu životnú skúsenosť žiaka.
7. Napísať súvislý písaný text na tému, ktorá je blízka žiakom a zodpovedá ich jazykovej skúsenosti.

Vyjadriť písaním svoje pocity a predstavy.

1. Písomne vyjadriť vlastné myšlienky.
2. Uplatniť jednotlivé techniky tvorivého písania.

3. Vyjadriť vzťah k ponúkaným javom prostredníctvom emocionálnych slov alebo jednoduchých frazém.
4. Vyjadriť písomne potreby a pocity jednoduchými výrazmi.
5. Vyjadriť písomne potreby a pocity jednoduchými vetami.
6. Jasne a zrozumiteľne písomne vyjadriť svoje pocity a predstavy.

Zhromaždiť základné informácie k téme textu.

1. Písomne zaznamenať voľné asociácie k téme tvoreného textu.
2. Zapisovať hromadené základné informácie k téme textu.
3. Zhromažďovať kľúčovú slovnú zásobu a kľúčové informácie k téme.

Napísať jednoduchý informačný text.

1. Vyjadriť kľúčové informácie v informačnom texte: oznam, správa.
2. Vytvoriť jednoduchého nelineárneho textu (zoznam) a obrazovo-písaného textu (pozdávka).
3. Vyjadriť písomne myšlienky vo vetách a jednoduchých súvetiach s rôznymi komunikačnými zámermi: oznámenie, výzva (rozkaz, prosba), pranie, nesúhlas, námietka.

Napísať príbeh, vlastnú skúsenosť alebo zážitok.

1. Vytvoriť koncept príbehu a upraviť ho pomocou učiteľa.
2. Vyjadriť myšlienky vo vetách a jednoduchých súvetiach s rôznymi komunikačnými zámermi.
3. Napísať jednoduchý príbeh: vyjadriť prežitú udalosť, zážitok, vymyslený príbeh.
4. Pri písaní uplatniť časovú následnosť a príčinnno-dôsledkových vzťahov v texte.
5. Uplatniť jednoduché techniky tvorivého písania.

Zapísať hlavné znaky pozorovaného objektu a pozorovanej činnosti.

1. Zapísať hlavné znaky pozorovaného objektu ich vymenovaním jednoduchými výrazmi.
2. Zapísať hlavné znaky pozorovaného objektu jednoduchými vetami.
3. Zapísať hlavné znaky pozorovaného objektu a pozorovanej činnosti vetami v časovej postupnosti.
4. Usporiadať znaky a vlastnosti pozorovaného objektu v opisnom texte podľa zvolenej štruktúry.

Upravovať obsahovú a jazykovú stránku napísaného textu.

1. Upravovať obsahovú a jazykovú stránku napísaného textu s pomocou učiteľa.
2. Upravovať obsahovú a jazykovú stránku napísaného textu samokontrolou za pomoci učebnice, slovníka.
3. Upravovať obsahovú a jazykovú stránku napísaného textu medzi spolužiakmi vzájomne za asistencie učiteľa.

Uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá.

1. Uplatňovať základy pravopisu pri písaní: rozlišovať prízvučné a neprízvučné slabiky, rozdeľovať slová podľa slabičného princípu, písať veľké začiatkové písmená pri menách, mestách zemepisných názvov..., písať interpunkčné znamienko na konci vety.
2. Postupne aplikovať osvojené jednoduché pravopisné pravidlá pri písaní rôznych textov.
3. Uplatňovať samostatne osvojené pravopisné pravidlá.

Recepcia vecných textov

Čítať vecné texty plynulo a správne, nahlas a potichu s porozumením.

1. Porozumieť doslovnému významu prečítaného textu a jeho reprodukcia.
2. Precvičovať fonemické uvedomovanie (sluchové rozlišovanie slov, slabík, hlások).
3. Prečítať písmená, spojiť hlásku a písmeno, prečítať slabiky a jednoduché slová s dôrazom na prízvučné a neprízvučné slabiky .

4. Čítať nahlas a potichu slová, výrazy a jednoduché vety a porozumieť im.
5. Uplatniť pri hlasnom čítaní správnu výslovnosť, pauzu, vhodnú melódiu a tempo reči.
6. Opraviť chyby pri hlasnom čítaní s pomocou učiteľa.
7. Využiť znalosť abecedy pri orientácii v abecedných zoznamoch.

Vysvetliť význam obrázkov a ilustrácií pre lepšie pochopenie textu.

1. Orientovať sa v obrazovom a obrazovo-písanom texte a identifikovať v ňom známe predmety a javy.
2. Vysvetliť význam obrázkov v počiatočnom nácviku čítania, kde sú jednotlivé slová priamo nahradené obrázkom.
3. Pochopiť význam ilustrácií pre lepšie pochopenie celkového deja alebo nálady literárneho textu.
4. Opísať, ako ilustrácia dopĺňa písaný text a aké nové detaily o postavách alebo prostredí nám poskytuje.
5. Zdôvodniť, prečo je konkrétny obrázok dôležitý pre pochopenie zložitej alebo neznámej časti textu.
6. Analyzovať vzťah medzi textom a ilustráciou a vyvodiť záver o tom, ako by sa zmenilo vnímanie textu, ak by v ňom ilustrácie chýbali.

Orientovať sa v nesúvislých a obrazovo- písaných textoch.

1. Identifikovať základné grafické symboly a piktogramy v bežnom živote, napr. dopravné značky, označenie toaliet, výstražné symboly.
2. Vyhľadať konkrétnu informáciu v jednoduchom obrazovo-písanom texte, napr. cena na cenovke v obchode alebo čas na plagáte.
3. Pochopiť vzťah medzi obrázkom a textom v nesúvislých textoch a vedieť vysvetliť ich spoločný význam.
4. Získať potrebné informácie z jednoduchých zoznamov, tabuliek alebo krátkych inštrukcií, napr. rozvrh hodín alebo recept s obrázkami.
5. Orientovať sa v zložitejších nesúvislých textoch, ako sú mapy, plány budov alebo jednoduché grafy a schémy.
6. Interpretovať a prakticky využiť údaje z nesúvislého textu na vyriešenie konkrétnej úlohy, napr. naplánovať trasu podľa mapy alebo vyhľadať spoj v cestovnom poriadku.

Identifikovať doslovné informácie v počúvanom a v čítanom texte.

1. Na základe otázok identifikovať doslovné informácie v počúvanom a čítanom vecnom texte.
2. Identifikovať kľúčové slová v počúvanom texte.
3. Graficky (prostredníctvom symbolov, obrázkov) zaznamenať zapamätané slová a informácie z vypočutého textu.
4. Zaznamenať písomne informácie z prečítaného textu.
5. Porozumieť neznáme slová, ktoré vyplývajú z kontextu počúvaného vecného textu.

Vyvodiť základné nepriame informácie z počúvaného a z čítaného textu.

1. Na základe obrázka alebo ilustrácie k textu predpovedať a vyvodiť pravdepodobný obsah počúvaného alebo čítaného textu.
2. Na základe nadpisu a kľúčových slov vyvodiť hlavnú tému textu ešte pred samotným čítaním alebo počúvaním.
3. Vyvodiť jednoduché súvislosti medzi explicitnými (priamo uvedenými) informáciami v počúvanom vecnom texte.
4. Na základe cielených otázok učiteľa vyvodzovať implicitné (nepriame) informácie v počúvanom a čítanom texte.
5. Samostatne identifikovať v texte indície, ktoré naznačujú pocity postáv alebo náladu textu, aj keď nie sú priamo pomenované.
6. Vyvodiť základné nepriame informácie (čítať medzi riadkami) a logické závery z textu na základe kontextu a vlastných skúseností.

Sledovať vlastné porozumenie textu.

1. Orientovať sa v texte a nachádzať v ňom základné informácie (postavy, hlavné fakty) s pomocou učiteľa.
2. Priebežne si všímať slová alebo vety, ktorým v texte nerozumie, a vedieť ich identifikovať v texte indície
3. Vytvárať krátke zhrnutie prečítaného alebo počutého textu vlastnými slovami na overenie toho, či pochopil dej.

4. Vedieť sa v texte vrátiť k nejasným pasážam a opakovane si ich prečítať za účelom lepšieho porozumenia.
5. Vyjadriť svoj postoj k obsahu textu a vysvetliť, či informácie v ňom sú v súlade s tým, čo už o téme vie.
6. Samostatne sledovať vlastné porozumenie textu a použiť vhodné stratégie, napr. kladenie otázok, vyhľadanie slova v slovníku na odstránenie neporozumenia.

Porovnať jednoduchú informáciu z AI s inými overenými zdrojmi ako sú detské encyklopédie a edukačné publikácie.

1. Vyhľadať jednoduchú informáciu pomocou AI na zadanú tému.
2. Vyhľadať tú istú informáciu z detskej encyklopédie alebo z edukačnej publikácie.
3. Porovnať zistené informácie podľa základných znakov (zhoda, rozdiel v obsahu).

Reprodukovať text vlastnými slovami a zhrňať kľúčové informácie.

1. Identifikovať v texte hlavné postavy, miesto a čas deja a vedieť ich vymenovať.
2. Reprodukovať krátky a jednoduchý text formou odpovedí na otázky zamerané na kľúčové fakty.
3. Prerozprávať obsah prečítaného alebo vypočutého textu vlastnými slovami so zachovaním logickej postupnosti udalostí.
4. Rozlíšiť podstatné informácie od vedľajších a sformulovať hlavnú myšlienku textu jednou vetou.
5. Zhrňať kľúčové informácie z textu a vytvoriť z nich stručný výťah (zhrnutie) alebo jednoduchú osnovu.
6. Interpretovať text vlastnými slovami tak, aby bol zachovaný pôvodný význam, ale s použitím vlastnej slovnej zásoby a bez doslovného citovania.

Použiť pri porozumení textu primerané znalosti slovnej zásoby, základných lexikálnych vzťahov a vetných štruktúr.

1. Rozumieť jednoduchým textom s bežnou slovnou zásobou a základnými vetnými štruktúrami (napr. podmet + prísudok).

2. Identifikovať v texte základné lexikálne vzťahy, ako sú synonymá a antonymá k známym slovám.
3. Rozumieť textom s bežnou aj menej bežnou slovnou zásobou a zložitejšími vetnými štruktúrami (napr. súvetia).
4. Odvodzovať význam neznámych slov a fráz na základe okolitého kontextu a svojich gramatických znalostí.
5. Využívať znalosti o slovotvorbe (predpony, prípony) na pochopenie významu nových slov odvodených od známych slovných základov.
6. Aktívne používať primerané znalosti slovnej zásoby a lexikálnych vzťahov na presnú interpretáciu zložitejších myšlienok v texte.

Rozlíšiť medzi informáciou, opisom a rozprávaním.

1. Rozpoznať základné znaky opisu a rozprávania v jednoduchých textoch.
2. Identifikovať kľúčové znaky opisu a rozprávania v kratších textoch
3. Určiť typ textu (opis/rozprávanie) a zdôvodniť svoje určenie.
4. Analyzovať texty z hľadiska použitých jazykových prostriedkov.
5. Rozlišovať medzi informáciou opisom a rozprávaním.

Recepcia umeleckých textov

Prečítať s porozumením literárny text primeranej náročnosti.

1. Prečítať a rozumieť jednoduchým literárnym textom s bežnou slovnou zásobou a základnými vetnými štruktúrami.
2. Identifikovať hlavnú postavu a základnú dejovú líniu v prečítanom texte s pomocou orientačných otázok.
3. Prečítať a rozumieť textom s bežnou aj menej bežnou slovnou zásobou a zložitejšími vetnými štruktúrami.
4. Plynule prečítať literárny text primeranej náročnosti so správnym prízvukom a intonáciou, ktorá odráža porozumenie obsahu.

5. Vyhľadať v texte kľúčové informácie a vlastnými slovami prerozprávať obsah prečítaného literárneho diela.
6. Interpretovať nevypovedané súvislosti v texte (čítať medzi riadkami) a vysvetliť motiváciu konania postáv.

Odpovedať na otázky k čítanému alebo počúvanému textu.

1. Orientovať sa v texte a nachádzať odpovede na jednoduché otázky týkajúce sa bežných tém a faktov.
2. Odpovedať na otázky typu "kto", "čo", "kde", "kedy" a "ako".
3. Používať pri odpovedaní základnú gramatickú štruktúru a bežnú slovnú zásobu.
4. Odpovedať na otázky týkajúce sa detailov a hlbších myšlienok v textoch s bežnou a menej bežnou slovnou zásobou a zložitejšími vetnými štruktúrami.
5. Začať formulovať odpovede vlastnými slovami a s použitím relevantných informácií z textu.

Identifikovať v texte to, čo ho zaujalo.

1. Nájsť v jednoduchých textoch s bežnou slovnou zásobou konkrétne slová alebo krátke vety, ktoré sa žiakovi páčia.
2. Identifikovať v texte vizuálne a obsahové prvky, ktoré ho zaujali (napr. konkrétna ilustrácia alebo meno postavy).
3. Rozpoznať v texte zaujímavé myšlienky a slovné spojenia a vedieť ich označiť alebo vypísať.
4. Jednoducho vysvetliť, prečo ho vybraný prvok (slovo, myšlienka, ilustrácia) v texte zaujal a aký pocit v ňom vyvolal.
5. Objavovať v texte zaujímavé detaily, ktoré si bežne nevšimne (napr. nezvyčajné opisy, nuansy v správaní postáv).
6. Analyzovať text komplexnejším spôsobom a identifikovať hlbkové myšlienky, symboliku alebo umelecké prostriedky, ktoré ho oslovili.

Vyjadrovať svoje pocity, myšlienky a zážitky z počúvaného a z čítaného textu a z ilustrácií.

1. Zdieľať s ostatnými jednoduché, bezprostredné pocity a myšlienky (napr. páči/nepáči), ktoré vyvolal text alebo ilustrácia.
2. Identifikovať konkrétne miesta v texte alebo prvky na ilustrácii, ktoré viedli k vzniku daného pocitu alebo zážitku.
3. Formulovať a jednoducho zdôvodňovať svoje pocity a myšlienky vyvolané textom, pričom sa opierať o vlastnú skúsenosť.
4. Opísať a vysvetliť pocity a myšlienky z textu alebo ilustrácie s využitím konkrétnych príkladov a citácií z diela.
5. Porovnať pocity a zážitky z počúvaného textu s pocitmi vyvolanými jeho ilustrovanou podobou.
6. Samostatne a komplexne vyjadrovať svoje pocity, myšlienky a zážitky z rôznych typov textov s použitím bohatej slovnej zásoby a gramatickej správnosti.

Podeliť sa o potešenie z individuálnej recepcie textu, vyjadriť svoj postoj a odporúčania k textu.

1. Vyjadriť, či sa text páčil a prečo.
2. Sprostredkovať jednoduchými slovami a vetami, aké pocity a myšlienky text vyvolal.
3. Formulovať svoj postoj k textu a zdôvodniť ho.
4. Formulovať a zdôvodniť, aké pocity a myšlienky text vyvolal a či sa im text páčil.
5. Podrobnejšie opísať svoje vnímanie textu a začať ho analyzovať.
6. Podeliť sa o potešenie z individuálnej recepcie textu, vyjadriť svoj postoj a odporúčania k textu.

Predniesť naspamäť literárny text primeraný veku.

1. Naučiť sa naspamäť a reprodukovať krátke básničky a riekanky s výraznou rytmikou a jednoduchým rýmovaním.
2. Predniesť krátky literárny text naspamäť so správnou výslovnosťou a dôrazom na rytmus.
3. Naučiť sa naspamäť rozsahom dlhšie texty s bohatšou slovnou zásobou a zložitejšou gramatickou štruktúrou.

4. Zdokonaľovať techniky prednesu, najmä prácu s dychom, silou hlasu a tempom reči pri interpretácii textu.
5. Predniesť naspamäť literárny text primeraný veku s využitím vhodnej mimiky a gestikulácie na zvýraznenie obsahu.
6. Preukázať sebavedomie pri interpretácii rôznorodých textov pred publikom a snažiť sa o umelecký umelecký dojem z prednesu.

Vyrozprávať svoje zážitky z divadelného, filmového a rozhlasového predstavenia.

1. Rozpoznať a pomenovať základné javy a objekty na obrázkoch a v krátkych videách s témou divadla, filmu a rozhlasu (napr. herec, javisko, plátno).
2. Vyjadrovať svoje prvotné dojmy a emócie z divadelných, filmových a rozhlasových predstavení v ruštine (napr. páčilo sa mi, bolo to veselé).
3. Opísať dej jednoduchého príbehu z predstavenia alebo filmu s použitím jednoduchých viet a základných fráz v ruskom jazyku.
4. Stručne charakterizovať hlavné postavy a ich konanie v rámci videného alebo vypočutého predstavenia.
5. Súvisle vyrozprávať svoje zážitky z divadelného, filmového alebo rozhlasového predstavenia so zachovaním dejovej línie.
6. Zdôvodniť, čo konkrétne v predstavení vyvolalo daný zážitok (napr. hudba, kostýmy, výkon herca), a odporučiť dielo ostatným.

Dramatizovať vhodné literárne texty.

1. Porozumieť základným literárnym textom v ruštine a začať sa zaujímať o ich dramatický potenciál (rozlišovať postavy a dej).
2. Interpretovať text pomocou výrazného čítania, zmeny hlasu a základnej mimiky pod vedením učiteľa.
3. Inscenovať so spolužiakmi jednoduché literárne texty alebo ich časti s oporou o ilustrácie alebo obrázkovú osnovu.
4. Vybrať si vhodný literárny text v ruštine na dramatizáciu vzhľadom na jeho obsah, postavy a aktuálnosť.
5. Samostatne alebo v skupine pripraviť jednoduchý scenár a dramatizovať vybraný text s využitím verbálnych aj neverbálnych prostriedkov.

6. Dotvoríť literárny text v rámci dramatizácie (napr. zmena konca, pridanie postavy) a prezentovať ho pred publikom.

Zoznámiť sa v literatúre s vybranými témami, ktoré sú v rôznych podobách spracované v dielach ruských a svetových autorov.

1. Identifikovať a porozumieť základným témam a myšlienkam v jednoduchých literárnych textoch v ruskom jazyku.
2. Vyjadrovať vlastné myšlienky a pocity z prečítaného diela na jednoduché témy (napr. priateľstvo, rodina, príroda).
3. Analyzovať texty primeranej obtiažnosti v ruskom jazyku a identifikovať v nich hlavné motívy a postavy.
4. Spájať konkrétne literárne ukážky s univerzálnymi témami, ktoré sa objavujú v dielach ruských aj svetových autorov.
5. Interpretovať literárne diela prezentované v ruskom jazyku a preukazovať hlbšie porozumenie ich kľúčovým odkazom.
6. Hodnotiť a porovnávať rôznorodé literárne diela, vyjadriť k nim kritický postoj a zdôvodniť svoj pohľad na spracovanie vybranej témy.

Vyhľadať texty na čítanie podľa svojho záujmu a účelu čítania samostatne alebo s pomocou iných a viesť si rôzne typy záznamov.

1. Identifikovať a pochopiť základné témy v ruských textoch a vybrať si z nich tie, ktoré zodpovedajú osobnému záujmu.
2. S pomocou učiteľa alebo knižnice vyhľadať krátke texty na čítanie podľa vopred určeného účelu (napr. informácia o zvierati).
3. Samostatne si vyberať texty na čítanie podľa svojich záľúb a vedieť jednoducho sformulovať, prečo ma daný text zaujal.
4. Vytvárať jednoduché písomné záznamy z čítaných textov (napr. meno autora, názov, hlavná myšlienka).
5. Viesť si rôzne typy záznamov a poznámok z textov (čitateľský denník, výstrižky, digitálne poznámky) samostatne alebo s pomocou iných.
6. Efektívne vyhľadávať informácie v textoch podľa konkrétneho účelu čítania a spracovať ich do prehľadnej osnovy alebo zoznamu.

2. cyklus

Komunikačná interakcia

Nachádzať komunikačné porozumenie so spolužiakmi z viacjazyčného prostredia.

1. Rešpektovať komunikačné schopnosti spolužiakov v iných jazykoch a pristupovať k nim s trpezlivosťou.
2. Uvedomiť si a pomenovať rozdiely v prejavoch slušnosti a bežných zvyklostiach v ruštine a v inom jazyku.
3. viesť jednoduchý skupinový rozhovor o prínosoch viacjazyčnosti a o tom, aké jazyky ovládajú spolužiaci.
4. Využiť pri komunikácii so spolužiakmi z iného jazykového prostredia pomocné prostriedky (gestá, obrázky, digitálne prekladače).
5. Aktívne hľadať spoločné výrazy alebo medzinárodné slová, ktoré uľahčujú vzájomné porozumenie.
6. Pomôcť spolužiakovi z inojazyčného prostredia pri formulovaní myšlienky a overiť si, či došlo k vzájomnému pochopeniu.

Viesť dialóg primerane téme, adresátovi a komunikačnému prostrediu.

1. viesť jednoduchý dialóg na bežné témy zo súkromia (rodina, kamaráti) so zachovaním prirodzenosti.
2. viesť rozhovor v školskom prostredí a vyjadrovať sa vecne k preberaným témam.
3. viesť rozhovor vo dvojici aj v malej skupine, pričom sa vyjadrovať stručne a k veci.
4. Rešpektovať komunikačného partnera, neskákať mu do reči a neodbiehať od témy rozhovoru.
5. Prispôbiť výber slov a spôsob vyjadrovania konkrétnemu adresátovi (rovesník vs. dospelá osoba).
6. Rozlíšiť formálne a neformálne komunikačné prostredie a zvoliť v nich spoločensky vhodné vyjadrovacie prostriedky.

Iniciovať a viesť komunikáciu v skupine rovesníkov.

1. Komunikovať s rovesníkmi o bežných témach zdvorilo, vecne a s ohľadom na komunikačnú situáciu.
2. Spoločne s rovesníkmi vytvoriť a následne dodržiavať pravidlá pri vzájomnej skupinovej komunikácii.
3. Vedieť aktívne komunikovať s rovesníkmi pri riešení spoločných úloh a prispievať vlastnými návrhmi.
4. Navrhnuť tému rozhovoru alebo začať komunikáciu v skupine vhodným oslovením či otázkou.
5. Usmerňovať priebeh komunikácie v skupine tak, aby dostali priestor na vyjadrenie všetci členovia.
6. Snažiť sa o dosiahnutie dohody v skupine a primerane reagovať na prípadné nezhody pri diskusii.

Vyjadriť názor na bežné alebo aktuálne témy, zdôvodniť ho, prípadne skorigovať.

1. Formulovať vlastný názor na bežné témy zrozumiteľne a jasne (napr. jednou vetou).
2. Zdôvodniť svoj názor aspoň jedným vecným argumentom pri bežnej komunikácii.
3. Aktívne a zdvorilo viesť rozhovor s komunikačným partnerom, pričom mu nechať priestor na vyjadrenie.
4. Vypočuť si argumenty komunikačného partnera a porovnať ich s vlastným názorom.
5. Vedieť pozmeniť alebo skorigovať svoj názor na základe opodstatnených argumentov partnera.
6. Slušne uznať správnosť partnerovho tvrdenia a verbálne potvrdiť zmenu svojho stanoviska.

Rešpektovať názor komunikačného partnera, pochvalu, ocenenie, námietku alebo nesúhlas vyjadriť sociálne primeraným spôsobom.

1. Aktívne počúvať komunikačného partnera a prejaviť záujem o jeho názor (napr. očným kontaktom, prikývnutím).
2. Rešpektovať názory iných, aj keď sú odlišné od vlastných, bez prerušovania partnera v reči.

3. Primeraným spôsobom vyjadriť pochvalu a úprimne oceniť komunikačného partnera za jeho prínos v rozhovore.
4. Sformulovať vecnú námietku alebo nesúhlas sociálne primeraným spôsobom bez útočenia na osobu partnera.
5. Zdôvodniť svoj nesúhlas slušnou formou a navrhnúť kompromisné riešenie pri riešení konfliktu.
6. Vhodne reagovať na prijatú pochvalu, kritiku alebo námietku od komunikačného partnera.

Na komunikáciu využiť situačne vhodný komunikačný kanál pod dohľadom učiteľa alebo iného dospelého.

1. Rozlíšiť priamu (osobnú) a sprostredkovanú (technickú) komunikáciu a určiť ich základné rozdiely.
2. Vybrať vhodný komunikačný kanál vzhľadom na cieľ a adresáta (napr. osobný rozhovor pri riešení sporu, e-mail pri oficiálnej prosbe).
3. Iniciováť a viesť priamy dialóg v známom prostredí rovesníkov s dodržaním zásad slušnosti.
4. Viesť komunikáciu prostredníctvom telefónu (hovor) s jasným formulovaním cieľa rozhovoru.
5. Využívať písomné digitálne prostriedky (SMS, chat, e-mail) so zreteľom na špecifiká každého kanála a dodržiavanie pravopisu.
6. Dodržiavať princípy bezpečnej a zdvorilej komunikácie na sociálnych sieťach pod dohľadom dospelého.

Použiť jednoduché digitálne nástroje na komunikáciu.

1. Identifikovať a vybrať vhodný digitálny nástroj na konkrétny typ komunikácie (e-mail, chat, videohovor).
2. Odoslať a prijať textovú správu v digitálnom prostredí s dodržaním základných pravidiel pravopisu.
3. Vložiť a odoslať jednoduchú prílohu (obrázok, súbor) k digitálnej správe.
4. Vytvoriť a uskutočniť jednoduchý videohovor alebo hlasovú správu za dodržania zásad slušnej komunikácie.

5. Uplatňovať pravidlá bezpečného správania sa v digitálnom priestore (napr. nezdierať citlivé údaje, blokovať podozrivý obsah).

Používať základné žánre korešpondencie.

1. Poznať a rozlíšiť základné žánre korešpondencie (pohľadnica, list, e-mail, SMS/správa).
2. Správne vypísať adresu na obálku a pohľadnicu s dodržaním stanovených pravidiel.
3. Napísať pohľadnicu alebo krátky súkromný list so zachovaním formálnej štruktúry (oslovenie, text, rozlúčka, podpis).
4. Napísať krátku elektronickú správu (e-mail, SMS) s dodržaním pravidiel sieťovej etikety (netikety).
5. Uplatňovať pravidlá pravopisu a vhodnú slovnú zásobu vzhľadom na adresáta v rámci súkromnej korešpondencie.
6. Sformulovať krátku úradnú žiadosť alebo ospravedlnenie s využitím náležitostí formálnej korešpondencie.

Hovorená produkcia

Zhromaždiť potrebné informácie k téme hovoreného textu.

1. Identifikovať kľúčové slová potrebné na vyhľadávanie informácií k zadanej téme.
2. Vyhľadať a zhromaždiť základné informácie k téme v dostupných printových publikáciách (encyklopédie, časopisy, učebnice).
3. Vyhľadať relevantné informácie k téme na overených internetových stránkach.
4. Rozlíšiť podstatné informácie od nepodstatných vzhľadom na cieľ a tému pripravovaného textu.
5. Usporiadať zhromaždené informácie do prehľadných bodov alebo jednoduchej osnovy.
6. Uviesť (citovať) zdroje, z ktorých boli informácie k téme čerpané.

Vyrozprávať príbeh so zápletkou a jej riešením.

1. Prerozprávať známy príbeh s jednoduchým dejom za pomoci pomocných otázok alebo obrázkovej osnovy.
2. Samostatne prerozprávať známy príbeh so zachovaním logickej a časovej následnosti udalostí.
3. Identifikovať a jasne sformulovať hlavnú zápletku (problém) a jej riešenie v rámci rozprávania.
4. Zostaviť a vyrozprávať vlastný príbeh, ktorý obsahuje úvod, zápletku, vyvrcholenie deja a rozuzlenie.
5. Využívať pri vyrozprávaní príbehu priamu reč postáv a rozmanité jazykové prostriedky (citovo zafarbené slová, prirovnania).
6. Dotvoriť alebo zmeniť zápletku a riešenie v známom príbehu podľa vlastnej fantázie.

Sformulovať jednoduchý opis pracovného postupu.

1. Používať vhodnú odbornú terminológiu (názvy nástrojov a materiálov) pri opise činnosti.
2. Dodržiavať logickú a časovú následnosť krokov pri opise postupu.
3. Sformulovať jasný a stručný opis jednoduchého pracovného postupu z bežného života.
4. Využívať pri opise vhodné jazykové prostriedky (rozkazovací spôsob, neurčitok, časové spojky).
5. Upraviť opis postupu tak, aby bol zrozumiteľný aj pre nezainteresovanú osobu (napr. formou inštrukcie).

Opísať objekty vystavené priamemu pozorovaniu.

1. Identifikovať a pomenovať základné vonkajšie znaky pozorovaného objektu (farba, tvar, veľkosť, materiál).
2. Opísať jednotlivé časti pozorovaného objektu a ich vzájomné usporiadanie.
3. Použiť pri opise primerané a rozmanité prídavné mená a prirovnania pre presnejšie zobrazenie vlastností objektu.
4. Dodržiavať v opise logický postup (napríklad od celku k častiam, zhora nadol alebo spredu dozadu).

5. Sformulovať súvislý ústny alebo písomný opis objektu na základe jeho priameho pozorovania.
6. Porovnať dva podobné objekty na základe priameho pozorovania a opísať ich spoločné a rozdielne vlastnosti.

Vyjadriť svoj názor na bežné alebo aktuálne témy s jeho zdôvodnením.

1. Sformulovať vlastný názor na jednoduchú tému (napr. čo sa mi páči/nepáči) jedným slovom alebo krátkou vetou.
2. Vyjadriť súhlas alebo nesúhlas s názorom inej osoby a uviesť k tomu jeden jednoduchý dôvod.
3. Vyjadriť svoj názor na bežné témy (škola, domov, voľný čas) a podporiť ho jasným zdôvodnením.
4. Sformulovať stanovisko k aktuálnej školskej alebo spoločenskej téme s využitím aspoň dvoch argumentov.
5. Rozlíšiť vo svojom vyjadrení overiteľný fakt od subjektívneho názoru a pocitu.
6. Vecne a zdvorilo obhajovať svoj názor v diskusii, pričom kriticky reagovať na protiargumenty partnera.

Predniesť jednoduchý rečnícky prejav.

1. Predniesť riekanku alebo hádanku s dodržaním správnej výslovnosti.
2. Predniesť krátky vinš alebo blahoželanie pri príležitosti narodenín či menín.
3. Sformulovať a predniesť krátke privítanie alebo poďakovanie v rámci školskej komunity.
4. Predniesť jednoduchý rečnícky prejav na zvolenú tému s využitím základných prvkov neverbálnej komunikácie.
5. Pripraviť si a predniesť krátky presvedčivý prejav (napr. agitáciu) na podporu určitej myšlienky.
6. Predniesť štruktúrovaný rečnícky prejav (úvod, jadro, záver) a primerane reagovať na prípadné otázky poslucháčov.

Predniesť jednoduchú prezentáciu na zvolenú tému podľa stanovených kritérií vrátane využitia AI so zachovaním zodpovednosti za vlastnú tvorivosť a prácu.

1. Zvoliť tému prezentácie.
2. Vyhľadať a vybrať základné informácie k téme.
3. Spracovať tému do jednoduchej štruktúry.
4. Doplniť obsah prezentácie o informácie získané pomocou AI.
5. Používať jednoduché prezentačné alebo digitálne nástroje.
6. Využívať AI len ako podporný nástroj.
7. Dodržiavať stanovené kritériá prezentácie.

praviť obsahovú a jazykovú stránku hovoreného prejavu.

1. Upravovať obsahovú a jazykovú stránku hovoreného prejavu s pomocou učiteľa.
2. Identifikovať a opraviť nápadné gramatické chyby vo vlastnom hovorenom prejave na základe spätnej väzby.
3. Upravovať obsahovú a jazykovú stránku hovoreného prejavu samokontrolou za pomoci učebnice alebo slovníka.
4. Upravovať obsahovú a jazykovú stránku hovoreného prejavu medzi spolužiakmi vzájomne (rovesnícke hodnotenie) za asistencie učiteľa.
5. Vedieť nahradiť nevhodne zvolené slová vhodnejšími výrazmi s cieľom zvýšiť zrozumiteľnosť prejavu.
6. Samostatne upraviť logickú nadväznosť a zrozumiteľnosť svojho hovoreného prejavu po jeho opätovnom vypočutí (napr. z nahrávky).

Aktívne počúvať hovorené prejavy iných s kladením otázok k obsahu a k jazyku textu.

1. Aktívne počúvať hovorené prejavy, reagovať na otázky učiteľa, napr. vybrať odpoveď, jedným slovom alebo vetou.
2. Samostatne klásť otázky k obsahu a aj k jazyku textu v rôznych situáciách, ako diskusia, prezentácia, rozprávanie, pracovné zadanie.
3. Používať jednoduché argumenty na podporu názoru, rozlišovanie medzi faktami a domnienkami.

4. Vylepšovať hovorený prejav pomocou kontrolných otázok k obsahu, osnove a použitým komunikačným prostriedkom.
5. Klásť otázky, ktoré rozvíjajú vlastné nápady alebo nápady spolužiakov pri tvorení textu.
6. Formulovať a zdôvodniť odpovede na položené otázky.

Uplatniť v hovorenom prejave situačne vhodné jazykové, zvukové a pohybové prostriedky.

1. Zdokonaľiť zvukovú a pohybovú stránku hovoreného prejavu.
2. Uplatniť pravidlá spisovnej výslovnosti - kvantitu, slovný prízvuk, spodobovanie, splývavú výslovnosť, výslovnosť spoluhláskových skupín.
3. Porovnávať a odlišovať spisovné, subštandardné a slangové slová s oporou o jazykové slovníky.
4. Používať vhodnú slovnú zásobu podľa témy a komunikačného zámeru textu - oslovenie, emocionálne slová a frazémy, primerané odborné a abstraktné slová.

Písaná produkcia

Vytvoriť súvislý alebo obrazovo-písaný text na danú tému, podľa názvu a podľa obrázkov, vrátane využitia AI s preferovaním vlastnej tvorby textu.

1. Rozumieť zadanej téme, názvu alebo obrázkom.
2. Vytvárať súvislý/nesúvislý text.
3. Prepájať obrazový materiál s obsahom textu.
4. Pri tvorbe textu zachovávať logickú nadväznosť viet a myšlienok.
5. Pri tvorbe textu používať primeranú slovnú zásobu a jazykové prostriedky.
6. Využívať AI ako pomocný nástroj.

Identifikovať typické znaky AI generovaného obsahu.

1. Oboznámiť s jednoduchými ukážkami textov vytvorených človekom a AI.
2. Pomenovať základné znaky AI obsahu (napr. opakovanie, všeobecnosť, chýbajúce osobné skúsenosti).

3. Porovnať vybrané texty a hľadá rozdiely medzi ľudským a AI obsahom.
4. Identifikovať pravdepodobne AI generovaný obsah na základe typických znakov.

Použiť vhodný žáner písaného textu podľa komunikačného zámeru.

1. Použiť informačné texty určených pre verejné a školské prostredie: oznámenie, správa, písaná alebo elektronická pozvánka na školské/záujmové podujatie, elektronická správa alebo oznam.
2. Písomne zhrnúť odborné informácie v texte.
3. Písomne vyjadriť názor na bežnú alebo aktuálnu tému a zdôvodniť ho.

Zhromaždiť potrebné informácie na tvorbu písaného textu.

1. Využiť viaceré spôsoby zhromažďovania jazykového materiálu - slov, slovných spojení a vetných celkov k zvolenej téme.
2. Použiť jazykové slovníky pri tvorení textu.
3. Použiť jednoduché zdroje: obrázky, krátky text, tabuľka, pracovný zoznam.
4. Zohľadniť a selektovať informácie systematicky - kritéria: relevantnosť, presnosť, aktuálnosť, vhodnosť štýlu.

Využívať písanie pri učení sa.

1. Vytvoriť koncept a upraviť obsah, členenie a jazyka textu.
2. Členiť text s využitím podrobnej alebo stručnej osnovy.
3. Vedieť písaním zachytiť základy učiva, ako kľúčové slová, jednoduché poznámky, krátke vety.
4. Robiť krátke poznámky počas výkladu.
5. Zapísať hlavné myšlienky vlastnými slovami.
6. Využívať rôzne formy písania podľa účelu - poznámky hlavné/podporné, myšlienkové mapa, tabuľky, výpisky na kartičkách, zhrnutia, konspekty.

Napísať príbeh alebo osobný zážitok so zápletkou a jej riešením.

1. Napísať reálny alebo vymyslený príbeh so zápletkou a jej riešením, vyjadriť zámernosť konania postáv, začleniť opisné časti do príbehu.
2. Sledovať priebeh tvorenia textu a posúdiť svoju úspešnosť písania.
3. Plánovať vhodný postup pri tvorbe textu.
4. Experimentovať s rôznymi nápadmi pri tvorení textu.
5. Klásť otázky, ktoré rozvíjajú vlastné nápady alebo nápady spolužiakov pri tvorení textu.

Vyjadriť písaním svoje pocity a fantáziu.

1. Písomne vyjadriť názor na bežnú alebo aktuálnu tému a jeho zdôvodnenie.
2. Prostredníctvom primeraných techník tvorivého písania vyjadriť pocity, fantáziu.
3. Pomenovať základnú emóciu, napísať krátke vety o tom, čo sa žiakovi páči.
4. Prepojiť pocity a fantáziu sebvýjadrením nálady cez dej.

Vytvoriť jednoduchý opis pracovného postupu.

1. Vytvoriť jednoduchý opis pracovného postupu s využitím podporného obrazového materiálu.
2. Vytvoriť opis predmetu, osoby, živočicha alebo prostredia na základe priameho pozorovania.
3. Napísať presný postup s jasnou štruktúrou a realistickými detailmi, ako čas, teplota, veľkosť alebo konkrétne množstvo.
4. Pri opise pracovného postupu použiť časové výrazy najprv, potom, následne, nakoniec a doplniť upozornenia, napr. pozor na...

Opísať objekty vystavené priamemu pozorovaniu.

1. Použiť opisné slová - napr. drsný, veľký, malý, priesvitný, matný...
2. Postupovať od celku k detailom.
3. Použiť jazykové prostriedky - prirovnania, porovnania, opisy detailov a vhodne odlíšiť priame pozorovanie od domnienky.

4. Pri opise doplniť pozorovanie správania sa alebo zmeny, napr. čo sa na objekte mení pri pohybe svetla, pri zahriatí, pri naklonení.
5. Vytvoriť opis predmetu, osoby, živočícha alebo prostredia na základe priameho pozorovania.

Sformulovať písomne argumenty na podporu svojho postoja k téme.

1. Sformulovať písomne argumenty, ktoré vysvetlia, prečo argumenty podporujú postoj témy.
2. Napísať presvedčivé argumenty a doplniť ich aj reakciou na iný názor, napr. niektorí si myslia..., ale....
3. Písomne jasne zhrnúť svoje postoje a ukázať, ktoré argumenty ich najviac podporujú.

Upraviť obsahovú, kompozičnú a jazykovú stránku napísaného textu.

1. Vykonať pravopisnú korektúru v rozsahu osvojených pravopisných zručností.
2. Získať automatizáciu pravopisných zručností.
3. Použiť vhodnú slovnú zásobu a lexikálne vzťahy podľa témy a komunikačného zámeru textu.
4. Realizovať nácvik pravopisu významových skupín vlastných podstatných mien, ako názvy sviatkov, ulíc, zemepisné názvy v prepojení s učivom ďalších vzdelávacích oblastí.
5. Vyjadriť myšlienky prostredníctvom základných typov priraďovacieho a podradovacieho súvetia.
6. Uplatňovať prostriedky nadväzovania viet v texte - pripájacie častice, opakovanie slov, synonymické opakovanie, opakovanie rovnakých tvarov slovesa, slovotvorne súvisiace slová.

Uplatniť grafické zručnosti pri úprave formálnej stránky napísaného textu.

1. Využívať primerané grafické prostriedky v písanom a elektronickom texte.
2. Uplatniť základné grafické a formálne úpravy texty - nadpis, slová, riadky, odseky, zarovnávanie.
3. Pozorne upraviť interpunkciu a medzery medzi slovami/znakmi.

4. Upraviť formálnu stránku tak, aby zodpovedala zadaniu, napr. tabuľka, plagát, krátky oznam, zoznam.
5. Zreteľne odlíšiť časti textu, úvod–jadro–záver, alebo nadpisy jednotlivých častí.
6. Text písaný rukou alebo digitálne upraviť tak, aby bol pripravený na odovzdanie bez ďalších zásahov.

Uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá.

1. Uplatniť interpunkčný pravopis: písanie čiarky v jednoduchej vete a v jednoduchom súvetí, písanie interpunkčných znamienok v priamej reči.
2. Osvojiť základné pravopisné pravidlá a uplatniť ich pri písaní jednoduchých textov.
3. Uplatňovať pravopisné pravidlá pri tvorbe súvislých textov, pričom dbať na morfematický pravopis - porovnávanie fonémy a grafémy.
4. Uplatňovať osvojené pravopisné pravidlá, ale zároveň monitorovať priebeh vlastného písania a využívať stratégie na vylepšenie pravopisnej správnosti.
5. Automatizovane uplatňovať pravopisné zručnosti, nadobudnúť istotu v písomnom prejave a upraviť formálnu stránku textu.

Recepcia vecných textov

Aktívne počúvať a samostatne čítať primerane náročné vecné aj odborné texty.

1. Aktívne počúvať, samostatne čítať a využívať primerané žánre vecného textu v rámci obsahov jednotlivých vzdelávacích oblastí.
2. Reprodukovať obsah textu, rozhovor o texte, zhrnúť kľúčové informácie a použiť jednoduchú osnovu.
3. Čítať primerane náročný vecný text plynulo a správne, nahlas aj potichu.
4. Čítať primerane náročné vecné a populárno-náučné texty, pracovné návody a prospekty.

Identifikovať doslovné informácie v počúvanom a v čítanom texte.

1. Identifikovať doslovné (explicitné) informácie v počúvanom a čítanom texte (vyhľadať slovo, vetu).
2. Nájsť kľúčové informácie vo vecnom texte.
3. Identifikovať doslovné informácie v počúvanom v čítanom texte na základe priamych otázok.
4. Rozlíšiť kľúčové slová a hlavnú myšlienku textu.
5. Rozlíšiť medzi faktami a pravdivými/nepravdivými tvrdeniami.
6. Spojiť doslovné údaje do komplexnejšej informácie.
7. Porozumieť doslovným informáciám v texte: vymenovať fakty, objasniť nové pojmy, identifikovať kľúčové informácie a slová.

Vyvodiť priame aj nepriame informácie z počúvaného a z čítaného textu.

1. Vyhľadať v texte konkrétne priame údaje (kto, čo, kedy), odlíšiť dôležité informácie od okrajových, vyjadriť pocity z textu.
2. Rozlíšiť podstatné informácie od menej podstatných a zhrnúť obsah vlastnými slovami.
3. Vyvodiť nepriame informácie z textu - indukcia, dedukcia.
4. Hľadať súvislosti medzi informáciami v texte, prepáť informácie z textu s doterajšími znalosťami a skúsenosťami.

Vyvodiť informácie z nesúvislých, obrazovo-písaných textov.

1. Orientovať sa a porozumieť nesúvislým informačným žánrom a obrazovo-písaným textom - grafy, mapy, piktogramy, jazykové slovníky, cestovné poriadky, diagramy, schémy, náčrty, tabuľky .
2. Vyhľadať explicitne uvedené informácie v obraze a texte.
3. Vyvodiť informácie z nesúvislého, obrazovo-písaného a primeraného digitálneho textu.

Orientovať sa v primeraných digitálnych textoch.

1. Porozumieť primeraným digitálnym textom s odbornou funkciou: digitálne encyklopédie, webové stránky, prezentácie, inštruktážne videá.
2. Vyvodiť informácie z nesúvislého, obrazovo-písaného a primeraného digitálneho textu.
3. Pochopiť implicitné (skryté) významy a vzťahy medzi obrazovou a textovou zložkou.
4. Porozumieť primeraným reklamným textom - písaným, auditívnym alebo audiovizuálnym a ich presvedčacej funkcii.

Reprodukovat' a zhŕňať získané informácie.

1. Prečítať primerane náročný vecný text plynulo a správne, nahlas alebo potichu.
2. Samostatne prečítať a porozumieť vecný textu.
3. Reprodukovat' obsah textu vlastnými slovami.
4. Zhŕňať informácie, vyčleniť podstatné od nepodstatných a stručne ich zapísať (osnova, bodový zápis).
5. Spájať doslovné údaje do komplexnejšej informácie.

Integrovať informácie, myšlienky z textu a interpretovať obsah bez využitia AI.

1. Porozumieť celému textu.
2. Prepájať informácie a myšlienky z rôznych častí textu do uceleného celku.
3. Vytvárať si vlastný názor.
4. Interpretovať text vlastnými slovami.
5. Formulovať vlastné závery a názory podložené textom.
6. Pracovať s textom samostatne bez využitia AI nástrojov.

Vyjadriť svoj názor na čítané/počúvané texty a zdôvodniť ho.

1. Podporiť aktívneho čitateľa/poslucháča schopného vlastné čítanie/počúvanie zlepšovať, objektívne posúdiť výsledky čítania/počúvania a v komunikácii s druhými ich vyjadriť, zdôvodniť, prípadne korigovať.

2. Vyjadriť jednoduchý názor na text, identifikovať explicitné informácie a priradiť k textu emóciu (páči/nepáči).
3. Sformulovať vlastný čitateľský zážitok a obhájiť ho v diskusii.

Posúdiť mieru vlastného porozumenia a použiť základné stratégie na zlepšenie porozumenia textu.

1. Monitorovať a hodnotiť vlastné porozumenie na základe systematickej spätnej väzby učiteľa na výkon a spätnej väzby na hodnotenie vlastného výkonu žiakom.
2. Posúdiť neporozumenie textu a jeho príčiny: identifikovanie nejasností, kladenie otázok, hľadanie odpovedí.
3. Použiť jazykové slovníky na porozumenie textu.
4. Samostatne používať stratégie na zlepšenie porozumenia textu - predpovedanie obsahu, kladenie otázok k textu a vizualizácia - kreslenie myšlienkového mapy.

Využiť získané informácie pri učení sa, v bežnom živote alebo pri záujmových aktivitách.

1. Samostatne spájať nové informácie so svojimi doterajšími znalosťami a skúsenosťami.
2. Samostatne používať jednoduché postupy a stratégie učenia sa z textu.
3. Využiť získané informácie pri učení sa a na riešenie problémov v bežnom živote alebo v záujmových aktivitách.
4. Vytvoriť stručné súhrny kľúčových informácií a poznatkov.

Odlišovať texty podľa komunikačného zámeru a identifikovať základné znaky rôznych typov textu.

1. Rozlíšiť text od ilustrácie a rozumieť, že text nesie informáciu.
2. Rozpoznať základné znaky informačného textu: presnosť, stručnosť a prehľadnosť.
3. Porozumieť informačným žánrom: odborná informácia, úradná pozvánka, úradný oznam, mediálna správa.
4. Rozpoznať základné znaky rozprávacieho textu: subjektívnosť, časová následnosť, príčinnno-dôsledkové vzťahy.

5. Rozpoznať základné znaky opisného textu: vymenúvať a usporiadať znaky opisovaného javu alebo postupnosti opisovaných dejov, odlíšiť hlavné a vedľajšie znaky.
6. Porozumieť jednoduchým opisným žánrom: opis pracovného postupu, opis objektu.
7. Porozumieť jednoduchým rečníckym prejavom.

Používať pri porozumení textu primerané znalosti vetných a súvetných štruktúr, slovnej zásoby a lexikálnych vzťahov.

1. Rozoznávať prostriedky nadväzovania viet v texte.
2. Rozvíjať sloveso vo vete a vyjadrovať rôzne syntaktické významy.
3. Použiť základné typy jednoduchého súvetia v podobe vetných modelov, bez použitia terminológie.
4. Vyvodzovať významy nových alebo neznámych slov z textu: abstraktné slová - názvy vlastností a názvy dejov, odborné slová, viacvýznamové slová, ustálené slovné spojenia s priamym významom, ustálené slovné spojenia s obrazným významom - príslovia, porekadlá, pranostiky a iné primerané slovné spojenia.
5. Poznávať význam a funkcie jednotlivých slovných druhov v texte.
6. Identifikovať slová z rovnakého slovotvorného hniezda v texte, pozorovanie predponového a príponového tvorenia slov, motivačný vzťah medzi základovým a odvodeným slovom.

Recepcia umeleckých textov

Čítať s porozumením text primeranej náročnosti.

1. Plynulo prečítať text a identifikovať v ňom hlavné postavy a miesto deja.
2. Vyhľadať konkrétne informácie v texte a vlastnými slovami prerozprávať dejovú líniu.
3. Určiť súvislosti medzi udalosťami a vysvetliť príčiny konania postáv.
4. Rozlíšiť podstatné informácie od vedľajších a sformulovať hlavnú myšlienku textu.
5. Interpretovať text komplexne, vrátane vysvetlenia neznámych slov a skrytých významov.

Interpretovať explicitné a implicitné významy textu.

1. Vyhľadať v texte priame (explicitné) informácie a odpovedať na otázky, ktoré sa týkajú faktov, mien, miesta a času deja.
2. Identifikovať hlavnú myšlienku a kľúčové slová, pričom žiak dokáže vlastnými slovami reprodukovať dej a vysvetliť zrejmy význam prečítaného.
3. Vyvodiť skryté (implicitné) informácie z kontextu, napríklad odhadnúť vlastnosti postavy na základe jej konania alebo určiť náladu textu z použitých slov.
4. Interpretovať hlbší zmysel textu a autorský zámer, pričom žiak dokáže prepojiť motívy diela s morálnym posolstvom a vysvetliť prenesený význam umeleckých prostriedkov.

Pomenovať pôsobenie textu a opísať zážitok.

1. Určiť hlavnú náladu, ktorú text v čitateľovi vyvoláva, a jednoduchými slovami pomenovať pocity po jeho prečítaní.
2. Opísať konkrétny moment v texte, ktorý vyvolal najväčší záujem, a vysvetliť, ako na žiaka zapôsobilo konanie hlavnej postavy.
3. Charakterizovať celkovú atmosféru diela a sformulovať slovný opis zážitku s využitím príkladov z konkrétnych častí textu.
4. Zhodnotiť, akými prostriedkami autor dosiahol emocionálny účinok na čitateľa, a zdieľať hlbšiu reflexiu o osobnom význame tohto zážitku.

Hodnotiť text s ohľadom na vlastné prežívanie.

1. Pomenovať vlastné pocity, ktoré v žiakovi text vyvolal, a určiť, či je celkové vyznevenie príbehu veselé alebo smutné.
2. Identifikovať momenty v texte, ktoré sú žiakovi blízke, a porovnať správanie postáv s vlastnými reakciami v podobných situáciách.
3. Zdôvodniť, prečo niektoré časti textu vyvolali silnejšiu emóciu, a prepojiť toto hodnotenie s morálnym posolstvom diela.
4. Vyjadriť kritický postoj k rozhodnutiam postáv na základe vlastných hodnôt a hodnotiť text z hľadiska jeho zaujímavosti pre rovesníkov.
5. Sformulovať komplexné osobné hodnotenie literárneho diela, v ktorom žiak analyzuje estetický prínos textu pre svoje vlastné prežívanie a vnímanie sveta.

Zdieľať zážitok z textu primeraným verbálnym alebo neverbálnym spôsobom.

1. Vyjadriť stručne jednou vetou, či sa mu prečítaný text páčil alebo nepáčil a pomenovať základnú emóciu, ktorú v ňom vyvolal.
2. Priblížiť svoj zážitok z textu prostredníctvom ilustrácie alebo výberu hudobného podkladu, ktorý vystihuje náladu literárneho diela.
3. Opísať konkrétnu situáciu alebo postavu z príbehu, ktorá v žiakovi zanechala najsilnejší dojem, a vysvetliť prečo.
4. Sprostredkovať emocionálne posolstvo textu pomocou tvorivých metód, ako je pantomíma, dramatická scénka alebo tvorba koláže.
5. Prepojiť zážitok z čítania s vlastnou životnou skúsenosťou a obhájiť svoje pocity v diskusii so spolužiakmi s využitím verbálnej aj neverbálnej komunikácie.

Predniesť text s výraznou intonáciou a citovým prežitím.

1. Prečítať text plynulo so správnou výslovnosťou a dodržiavaním prestávok na konci viet podľa interpunkčných znamienok.
2. Prispôbiť tempo reči a silu hlasu nálade literárneho diela, napríklad pri rozlišovaní rozprávača a postáv.
3. Uplatniť výraznú intonáciu pri prednese umeleckého textu, pričom žiak zdôrazňuje kľúčové slová a emócie v básni alebo príbehu.
4. Interpretovať text s citovým nasadením, ktoré odráža vnútorné prežívanie postáv a gradáciu deja v dramatických momentoch.
5. Predniesť umelecký text naspamäť s originálnym výrazom, pričom žiak vedome využíva pauzy a zmeny rytmu na vyvolanie estetického zážitku.

Dramatizovať vybrané texty.

1. Prečítať pridelenú postavu v dramatizovanom texte so správnou intonáciou a rešpektovaním interpunkcie.
2. Priradiť postavám charakteristické hlasové a výrazové prostriedky na základe ich vlastností opísaných v texte.
3. Pretransformovať krátky prozaický príbeh na jednoduchý dramatický dialóg so zachovaním hlavnej dejovej línie.

4. Stvárniť literárnu postavu s využitím mimiky, gestikulácie a pohybu v súlade so scénickými poznámkami.
5. Tvorivo dotvoriť dramatizáciu textu výberom jednoduchých rekvizít alebo hudobného podkladu, ktoré podčiarkujú atmosféru diela.

Vytvoriť otázky k textu.

1. Sformulovať jednoduchú otázku na vyhľadanie konkrétneho údaja alebo mena postavy priamo v texte.
2. Vytvoriť otázky zamerané na objasnenie postupnosti udalostí a kľúčových momentov v prečítanom príbehu.
3. Navrhnuť otázku, ktorá zisťuje hlavnú myšlienku textu alebo ponaučenie vyplývajúce z konania literárnych postáv.
4. Sformulovať otázky pýtajúce sa na význam umeleckých prostriedkov a ich vplyv na náladu v literárnom diele.
5. Vytvoriť komplexné otázky, ktoré vyžadujú kritické zhodnotenie textu, porovnanie informácií a vyjadrenie vlastného postoja k téme.

Zoznámíť sa s literárnymi témami spracovanými v dielach ruských a svetových autorov.

1. Identifikovať v prečítanom literárnom diele hlavnú tému a pomenovať postavy, ktoré v príbehu vystupujú.
2. Priradiť prečítané dielo k autorovi a rozlíšiť, či ide o domáceho alebo svetového spisovateľa.
3. Porovnať, ako rôzni autori spracúvajú podobné témy, napríklad tému priateľstva, rodiny alebo odvahy v rozprávkach a povestiach.
4. Vyhľadať v dielach ruských a svetových autorov motívy, ktoré odrážajú kultúrne hodnoty a morálne posolstvá danej krajiny.
5. Zhodnotiť význam literárnej témy pre súčasnosť a vyjadriť vlastný postoj k etickým dilemám, ktoré postavy v dielach riešia.

Vybrať texty na čítanie a zdôvodniť svoj výber.

1. Vybrať si knihu alebo text na čítanie na základe vizuálneho spracovania obálky alebo zaujímavého názvu.
2. Sformulovať jednoduchý dôvod výberu textu na základe osobnej záľuby alebo odporúčania od spolužiaka či učiteľa.
3. Vyhľadať text na konkrétnu tému v knižnici alebo v digitálnom priestore a zdôvodniť jeho voľbu potrebou získať informácie.
4. Vybrať si literárne dielo podľa obľúbeného žánru alebo autora a vysvetliť, aké očakávania má čitateľ od príbehu.
5. Posúdiť vhodnosť vybraného textu vzhľadom na náročnosť témy a vlastné čitateľské skúsenosti z predchádzajúcich období.
6. Argumentovať výber konkrétneho textu jeho prínosom pre rozvoj vlastnej fantázie, slovnej zásoby alebo pochopenie morálnych hodnôt.

Odlíšiť literárne diela podľa žánrov a ich štruktúrnych prvkov.

1. Rozpoznať základný rozdiel medzi poéziou a prózou na základe vonkajšieho členenia textu na verše alebo odseky.
2. Identifikovať v literárnom texte strofu a rým v básni alebo postavy a rozprávača v krátkom príbehu.
3. Rozlíšiť rozprávku od povesti na základe prítomnosti magických prvkov alebo historického jadra a miestnej viazanosti.
4. Určiť špecifické znaky bájky a komiksu, pričom žiak vníma mravné ponaučenie alebo prepojenie textu s ilustráciou.
5. Samostatne klasifikovať prečítané diela do správnych žánrov podľa súhrnu ich kompozičných a obsahových vlastností.

3. cyklus

Komunikačná interakcia

Rozlíšiť komunikačnú interakciu podľa prostredia, komunikačného partnera a komunikačného zámeru.

1. Identifikovať základné rozdiely medzi súkromným a verejným komunikačným prostredím v každodennom živote.
2. Zvoliť vhodnú mieru formálnosti a jazykové prostriedky podľa toho, či je komunikačným partnerom rovesník alebo dospelá osoba.
3. Prispôbiť štýl a tón prejavu konkrétnemu komunikačnému zámeru, napríklad pri informovaní alebo presvedčaní.
4. Rozlíšiť pravidlá komunikácie v osobnom kontakte od špecifik interakcie v online priestore a pri využívaní digitálnych nástrojov.
5. Analyzovať, ako zmena prostredia alebo postavenia partnera ovplyvňuje voľbu slovnej zásoby a dodržiavanie komunikačnej etikety.
6. Kriticky posúdiť vhodnosť zvolenej komunikačnej stratégie vzhľadom na očakávania adresáta a efektívnosť dosiahnutia stanoveného cieľa.

Rešpektovať jazykovú a kultúrnu rôznorodosť.

1. Identifikovať prejavy iných jazykov a kultúr v rámci bežných komunikačných situácií a rešpektovať ich prítomnosť.
2. Prejaviť toleranciu voči nárečiam a iným jazykovým variantom pri počúvaní alebo čítaní rôznych textov.
3. Vyhýbať sa stereotypom a predsudkom v písomnom aj hovorenom prejave pri téme kultúrnej rôznorodosti.
4. Porovnať špecifiká rôznych kultúr a ich odraz v jazykových prostriedkoch pri spracovaní informácií z médií.
5. Aktívne uplatňovať princípy rešpektu a empatie voči nositeľom iných jazykov v dialógu aj pri práci v skupine.

6. Kriticky hodnotiť texty a digitálny obsah z hľadiska zachovania kultúrnej citlivosti a podpory jazykovej inklúzie.

Rozvíjať dialóg a kriticky reagovať na komunikačného partnera.

1. Zapojiť sa do rozhovoru a udržiavať stanovenú tému komunikácie vhodnými odpoveďami.
2. Rozvíjať dialóg kladením doplňujúcich otázok, ktoré stimulujú ďalšiu výmenu informácií medzi partnermi.
3. Identifikovať hlavné tvrdenia komunikačného partnera a sformulovať k nim vlastnú relevantnú reakciu.
4. Reagovať na argumenty partnera vecnými protiargumentmi alebo doplňujúcimi faktami získanými z viacerých zdrojov.
5. Kriticky posúdiť logickú správnosť partnerových vyjadrení a v diskusii slušne poukázať na prípadné rozpory.
6. viesť analytický dialóg, v ktorom žiak syntetizuje rôzne pohľady na problém a navrhuje konštruktívne spoločné závery.

Uplatniť pri vedení dialógu zásady kooperácie a zdvorilosti.

1. Dodržiavať základné pravidlá slušnej komunikácie, ako je pozdrav, oslovenie a neprerušovanie partnera v dialógu.
2. Aktívne počúvať komunikačného partnera a reagovať na jeho podnety v súlade s témou rozhovoru.
3. Uplatňovať zásady spolupráce tým, že žiak poskytuje jasné a pravdivé informácie dôležité pre spoločný cieľ.
4. Využívať zdvorilostné jazykové prostriedky na vyjadrenie rešpektu k inému názoru, aj v prípade nesúhlasu.
5. Konštruktívne viesť diskusiu, vyhýbať sa konfliktom a hľadať kompromisné riešenia rešpektujúce etické normy.
6. Kriticky reflektovať priebeh vlastnej komunikácie a vedome korigovať svoje správanie v záujme efektívnej a kultivovanej kooperácie.

Vyjadriť názor a podporiť ho argumentmi.

1. Sformulovať vlastné stanovisko k jednoduchej téme a vyjadriť súhlas alebo nesúhlas.
2. Podporiť svoj názor aspoň jedným logickým argumentom alebo skúsenosťou zo života.
3. Usporiadať argumenty do logickej štruktúry a použiť vhodné spojovacie výrazy na ich prepojenie.
4. Vytvoriť komplexný argumentačný prejav, v ktorom žiak obhajuje morálne hodnoty a používa dôkazy.
5. Kriticky reagovať na protiargumenty a efektívne obhájiť svoj postoj v diskusii s využitím overených faktov.

Diskutovať na aktuálne alebo odborné témy s uplatnením argumentačných zručností.

1. Sformulovať vlastný názor na vybranú tému a slušne reagovať na vyjadrenia ostatných účastníkov diskusie.
2. Zapojiť sa do debaty s jasným cieľom a podložiť svoje tvrdenia aspoň jedným overeným faktom alebo skúsenosťou.
3. Aktívne obhajovať svoj postoj pomocou logických argumentov a zároveň vecne vyvracať protiargumenty spolužiakov.
4. Využiť pri diskusii o odborných témach adekvátnu terminológiu a doložiť svoje presvedčenie informáciami z viacerých zdrojov.
5. viesť kultivovanú polemiku o zložitých etických problémoch so schopnosťou prehodnotiť vlastné stanovisko na základe silnej argumentácie iných.

Využívať na komunikáciu situačne vhodné komunikačné kanály.

1. Identifikovať základné rozdiely medzi osobnou komunikáciou a digitálnymi správami v bežných situáciách.
2. Zvoliť vhodný komunikačný kanál pre jednoduché oznámenie informácie s ohľadom na dostupnosť adresáta.
3. Rozlíšiť situácie vyžadujúce formálny komunikačný prístup od situácií, kde je prípustná neformálna interakcia.
4. Posúdiť efektívnosť rôznych kanálov (e-mail, telefón, sociálne siete) na vyriešenie konkrétneho problému alebo konfliktu.

5. Strategicky vyberať a kombinovať komunikačné nástroje tak, aby bol dosiahnutý autorský zámer pri plnom rešpektovaní etiky a súkromia.

Dodržiavať pravidlá bezpečnej, vecnej, sociálne primeranej a etickej interakcie v online prostredí vrátane interakcií s AI.

1. Dodržiavať základné pravidlá bezpečnosti pri práci na internete a vyhýbať sa zdieľaniu citlivých osobných údajov.
2. Komunikovať v digitálnom priestore slušne a vecne, pričom žiak rešpektuje odlišné názory ostatných používateľov.
3. Uplatňovať etické princípy pri interakcii s umelou inteligenciou a kriticky pristupovať k jej výstupom bez šírenia dezinformácií.
4. Identifikovať prejavy kyberšikany alebo nevhodného správania a aktívne prispievať k bezpečnej a sociálne primeranej online diskusii.
5. Zodpovedne a tvorivo využívať digitálne nástroje vrátane AI s plným vedomím etických dôsledkov a autorských práv v sieťovom prostredí.

Používať rôzne žánre bežnej a administratívnej korešpondencie.

1. Napísať jednoduchú osobnú správu alebo e-mail s dodržaním základných pravidiel zdvorilosti.
2. Vytvoriť krátky štruktúrovaný oznam alebo pozvánku, ktorá obsahuje všetky podstatné informácie.
3. Sformulovať základné žánre administratívnej korešpondencie, ako je žiadosť alebo úradný list, podľa vzoru.
4. Rozlíšiť formálne a neformálne výrazové prostriedky a správne ich aplikovať v rôznych komunikačných situáciách.
5. Skomponovať vecne správnu a prehľadnú úradnú komunikáciu vrátane motivačného listu alebo štruktúrovaného životopisu.
6. Samostatne vyprodukovať komplexné administratívne texty s dôrazom na jazykovú správnosť, etiku a špecifické požiadavky adresáta.

Spolupracovať pri riešení problémov s predchádzaním konfliktov.

1. Aktívne počúvať názory ostatných členov skupiny a rešpektovať stanovené pravidlá spoločnej práce.
2. Prispieť vlastným návrhom k riešeniu úlohy a vyhýbať sa nevhodným poznámkam, ktoré by mohli narušiť atmosféru.
3. Identifikovať možné zdroje napätia v skupine a včas navrhnúť kompromisné riešenie prijateľné pre všetkých.
4. Uplatniť stratégie asertívnej komunikácie pri presadzovaní svojich myšlienok bez vyvolávania konfliktov.
5. Mediovať drobné nezhody medzi spolužiakmi a smerovať diskusiu späť k spoločnému cieľu a riešeniu problému.
6. Prevziať zodpovednosť za konštruktívny priebeh spolupráce a kriticky hodnotiť efektivitu zvolených komunikačných postupov.

Hovorená produkcia

Vytvoriť obsahovo a formálne súdržné hovorené texty s rôznym komunikačným zámerom.

1. Zostaviť krátky hovorený prejav, v ktorom sú informácie logicky usporiadané a zrozumiteľne podané.
2. Uplatniť v hovorenom texte základnú nadväznosť viet a jasne sformulovať hlavnú myšlienku prejavu.
3. Prispôbiť štruktúru a obsah prejavu konkrétnemu komunikačnému cieľu, napríklad informovaniu alebo vysvetľovaniu.
4. Vytvoriť súdržný hovorený prejav s využitím vhodných jazykových prostriedkov, ktoré prepájajú jednotlivé časti textu.
5. Skomponovať komplexný hovorený text (napríklad úvahu), v ktorom autor logicky argumentuje a vyjadruje svoje postoje.
6. Preukázať vysokú mieru formálnej a obsahovej celistvosti v prejave, ktorý prirodzene kombinuje fakty, emócie a autorský zámer.

Rozlíšiť žánre hovoreného a obrazovo- hovoreného textu.

1. Pomenovať základné druhy hovorených prejavov, s ktorými sa žiak stretáva v každodennom živote.
2. Rozlíšiť monologické a dialogické formy komunikácie na základe ich typických znakov a situácie.
3. Identifikovať špecifické črty vybraných žánrov, ako sú správa, oznámenie alebo krátke rozprávanie príbehu.
4. Určiť rozdiely medzi čistým rečníckym prejavom a obrazovo-hovoreným textom, napríklad reportážou či videoblogom.
5. Analyzovať štruktúru a funkciu náročnejších žánrov, ako sú odborná prezentácia, diskusia alebo umelecký prednes.
6. Kriticky porovnať rôzne žánre z hľadiska ich vplyvu na adresáta a vhodnosti použitých výrazových prostriedkov.

Využiť zhromaždené, overené a zhodnotené informácie k textu z viacerých zdrojov vrátane využitia AI.

1. Vyhľadať a použiť základné informácie z digitálnych a tlačných zdrojov pri tvorbe jednoduchého textu.
2. Skombinovať údaje z viacerých zdrojov a doplniť ich o informácie vygenerované pomocou umelej inteligencie.
3. Overiť pravdivosť informácií získaných z AI a internetu ich vzájomným porovnaním s dôveryhodnými odbornými zdrojmi.
4. Identifikovať rozdiely v informáciách z rôznych médií a kriticky zhodnotiť prínos AI pri spracovaní konkrétnej témy.
5. Zapracovať overené informácie do koherentného textu, pričom žiak jasne odlišuje vlastné myšlienky od prevzatých faktov a dát.
6. Syntetizovať komplexné dáta z viacerých zdrojov vrátane AI a vytvoriť autorský výstup s korektným uvádzaním všetkých použitých zdrojov a nástrojov.

Prezentovať odborné informácie s objasnením problémov.

1. Identifikovať a reprodukovať základné odborné fakty k vybranej téme zrozumiteľným spôsobom pred publikom.
2. Vysvetliť význam kľúčových odborných termínov a použiť ich vecne správne v rámci krátkej prezentácie.
3. Objasniť súvislosti medzi faktami a jednoducho opísať príčiny alebo prejavy konkrétneho odborného problému.
4. Názočne prezentovať odborné informácie s využitím digitálnych nástrojov alebo schém na lepšie pochopenie zložitejších javov.
5. Porovnať informácie z viacerých zdrojov a v prejave navrhnuť logické riešenia prezentovaného odborného problému.
6. Kriticky analyzovať komplexný odborný problém a v prezentácii jasne vyargumentovať jeho podstatu spolu s možnými dôsledkami.

Predniesť rôzne typy rečníckych prejavov s kultivovaným prejavom a s argumentmi.

1. Predniesť krátky vopred pripravený prejav s dôrazom na správnu výslovnosť a zrozumiteľnosť reči.
2. Členiť prejav na úvod, jadro a záver a uplatniť pri prednese základný očný kontakt s publikom.
3. Sformulovať vlastné stanovisko k téme a v prejave ho podporiť aspoň jedným logickým argumentom.
4. Vedome využívať rečnícke figúry, zmeny tempa a silu hlasu na zvýšenie presvedčivosti svojej argumentácie.
5. Prispôbiť štýl a náročnosť argumentov rôznym typom prejavov podľa ich komunikačného zámeru a cieľovej skupiny.
6. Suverénne obhájiť svoje postoje v komplexnom prejave s prirodzeným využitím gestikulácie a pohotovou reakciou na publikum.

Použiť vhodné stratégie pri príprave a úprave hovoreného a obrazovo-hovoreného textu.

1. Využiť jednoduchú osnovu alebo myšlienkovú mapu na logické usporiadanie kľúčových bodov hovoreného prejavu.

2. Doplniť hovorený text vhodným vizuálnym sprievodom, ktorý zvyšuje zrozumiteľnosť odovzdávanej informácie.
3. Aplikovať nácvik prejavu so zameraním na verbálnu a neverbálnu komunikáciu vrátane práce s hlasom a gestami.
4. Zahrnúť do prípravy stratégie na aktivizáciu poslucháčov a udržanie ich pozornosti počas celej prezentácie.
5. Reflektovať na kvalitu prejavu pomocou spätnej väzby alebo technických prostriedkov a následne upraviť jeho štruktúru.
6. Samostatne riadiť proces tvorby a úpravy obrazovo-hovoreného textu s cieľom dosiahnuť profesionálny autorský výstup.

Analyzovať a hodnotiť hovorené prejavy iných s argumentmi.

1. Pozorne vnímať hovorený prejav iného rečníka a určiť jeho hlavnú tému.
2. Identifikovať v prejave kľúčové tvrdenia a pomenovať pocity, ktoré v poslucháčovi vyvolávajú.
3. Posúdiť zrozumiteľnosť a kultivovanosť prejavu s uvedením aspoň jedného konkrétneho argumentu.
4. Analyzovať logickú nadväznosť argumentov v prejavoch iných a upozorniť na prípadné rozpory.
5. Kriticky zhodnotiť silu argumentácie a rečnícky štýl spolužiaka na základe vopred určených kritérií.
6. Syntetizovať silné a slabé stránky rôznych prejavov a navrhnúť konkrétne zlepšenia podložené odbornými argumentmi.

Využiť jazykové slovníky a znalosti jazykovedných pojmov a termínov pri práci s prejavom.

1. Identifikovať v prejave základné jazykové javy a vyhľadať neznáme slová v pravopisnom slovníku.
2. Použiť vhodnú odbornú terminológiu pri analýze vlastného prejavu a opraviť v ňom stylistické nedostatky.
3. Využiť synonymický slovník a znalosť slovných druhov na zvýšenie jazykovej variability a presnosti vyjadrovania

4. Korigovať a zdokonaľiť hovorený alebo písaný prejav s aktívnym využitím výkladových a etymologických slovníkov.
5. Samostatne a kriticky aplikovať vedomosti o jazykovom systéme na vytvorenie kultivovaného a terminologicky správneho celku.

Písaná produkcia

Vytvoriť obsahovo a formálne súdržné písané a obrazovo-písané texty s rôznym komunikačným zámerom.

1. Vytvoriť jednoduchý text s obrázkom, kde vizuálna časť priamo dopĺňa napísaný obsah.
2. Skomponovať logicky usporiadaný text s využitím základných nadpisov a vhodne zvolenej grafiky.
3. Skombinovať textové a obrazové prvky tak, aby spoločne napĺňali konkrétny informačný cieľ.
4. Tvorivo prepojiť písané slovo s multimediami prvky pri zachovaní obsahovej a formálnej súdržnosti.
5. Vyprodukovať komplexný a vizuálne zladený text, ktorý efektívne využíva rôzne formáty na dosiahnutie autorského zámeru.

Zdôvodňovať voľbu žánru písaného textu pre naplnenie komunikačného alebo autorského zámeru.

1. Určiť vhodný žáner pre jednoduché oznámenie informácie (napr. správa vs. oznam).
2. Vysvetliť, prečo si vybral konkrétny žáner na vyjadrenie svojich pocitov (napr. báseň).
3. Zdôvodniť výber žánru vzhľadom na cieľovú skupinu a očakávanú reakciu adresáta.
4. Argumentovať, ako zvolená forma (napr. satira alebo epos) pomáha naplniť autorský cieľ.
5. Kriticky zhodnotiť efektívnosť zvoleného žánru pri spracovaní morálnych a etických tém.

Zohľadniť očakávaná adresáta písaného textu.

1. Identifikovať, komu je text určený, a prispôbiť tomu základné oslovenie.
2. Zvoliť vhodnú slovnú zásobu vzhľadom na vek alebo postavenie adresáta.
3. Prispôbiť formu a rozsah textu (napr. správa vs. list) potrebám príjemcu.
4. Uplatniť pravidlá slušnej komunikácie a rešpektovať postoje cieľovej skupiny.
5. Štruktúrovať text tak, aby bol pre adresáta zrozumiteľný a splnil svoj účel.
6. Kriticky upraviť štýl a argumenty tak, aby efektívne pôsobili na konkrétne publikum.

Tvoriť písané texty ako prostriedok sebavyjadrenia s uplatnením tvorivých postupov.

1. Vyjadriť vlastné pocity a zážitky formou jednoduchého voľného rozprávania.
2. Uplatniť v texte základné umelecké prostriedky (prirovnania) na oživenie opisu.
3. Vytvoriť krátky text v konkrétnom žánri (napr. báseň) s cieľom sebavyjadrenia.
4. Experimentovať s formou textu (napr. satira) pri stvárňovaní aktuálnej témy.
5. Skomponovať originálne literárne dielo (napr. epos), ktoré odráža osobný postoj.
6. Využiť inovatívne postupy a digitálne nástroje na tvorbu komplexného autorského textu.

Identifikovať rozdiel medzi ľudskou kreativitou a AI generovaným obsahom.

1. Rozlíšiť základné znaky textu napísaného človekom a textu vytvoreného pomocou AI.
2. Porovnať umelecké prostriedky v autorskej básni a v texte vygenerovanom strojom.
3. Identifikovať prejavy emócií a morálnych hodnôt ako špecifické znaky ľudskej tvorby.
4. Kriticky posúdiť originalitu a hĺbku výpovede v ľudskom diele oproti AI šablónam.

Využiť písanie na vyjadrenie názoru a na argumentáciu.

1. Sformulovať písomne vlastné stanovisko k téme a vyjadriť súhlas alebo nesúhlas.
2. Podporiť svoj názor v texte aspoň jedným logickým argumentom alebo príkladom.
3. Štruktúrovať text tak, aby obsahoval jasné tvrdenie, dôkaz a záverečné zhrnutie.
4. Vytvoriť argumentačný text (napr. úvahu), v ktorom žiak obhajuje morálne hodnoty.
5. Kriticky reagovať na iné názory v písomnom prejave a vyvrátiť ich pomocou faktov.

Overiť informácie k písanému textu z viacerých zdrojov.

1. Vyhľadať kľúčovú informáciu v jednom doplnkovom zdroji na overenie jej správnosti.
2. Porovnať faktické údaje z dvoch rôznych zdrojov (napr. učebnica a webová stránka).
3. Overiť význam odborných termínov a cudzích slov v relevantných jazykových slovníkoch.
4. Posúdiť zhodu informácií z viacerých médií (tlačené, digitálne, AI) a určiť ich súlad.
5. Kriticky vyhodnotiť dôveryhodnosť zdrojov a syntetizovať overené údaje do vlastného textu.

Uplatniť pri písaní pravopisné pravidlá.

1. Dodržiavať základné pravopisné normy a pravidlá písania veľkých písmen v texte.
2. Uplatňovať pravidlá písania i/y a interpunkcie v jednoduchých a zložených vetách.
3. Identifikovať pravopisné nejasnosti a samostatne ich overovať v pravopisnom slovníku.
4. Korigovať pravopisné chyby vo vlastnom texte s využitím digitálnych nástrojov a AI.
5. Preukázať vysokú mieru pravopisnej správnosti pri tvorbe komplexných a odborných textov.

Vylepšiť priebeh vlastného písania prostredníctvom stratégií.

1. Využiť jednoduchú osnovu alebo myšlienkovú mapu pri plánovaní obsahu textu.
2. Uplatniť stratégie plynulého písania a následne vyhľadať nezrozumiteľné miesta.
3. Priebežne sledovať logickú nadväznosť textu a upravovať ho podľa stanoveného cieľa.
4. Využiť spätnú väzbu (od spolužiakov alebo AI) na vylepšenie štylistiky a výrazov.
5. Samostatne riadiť celý proces písania od prípravy cez úpravy až po finálnu verziu.

Upraviť obsahovú, kompozičnú, jazykovú a formálnu stránku napísaného textu.

1. Opraviť v texte základné pravopisné chyby a zjavné nedostatky v obsahu.
2. Upraviť členenie textu na odseky a skontrolovať nadväznosť dejovej línie.
3. Nahradiť nevhodné slová presnejšími výrazmi s využitím jazykových slovníkov.
4. Prepracovať kompozíciu a štylistiku textu vzhľadom na zvolený komunikačný cieľ.
5. Kriticky zdokonaľiť vlastný text po stránke formy aj obsahu pre finálnu prezentáciu.

Využití znalosti jazykových pojmov a termínov a druhov jazykových slovníkov pri tvorbe a úprave textu.

1. Uplatniť základné gramatické pojmy pri písaní a oprave jednoduchého textu.
2. Použiť synonymický alebo pravopisný slovník na odstránenie opakujúcich sa slov.
3. Využiť odbornú terminológiu na spresnenie obsahu a odbornosti vlastného textu.
4. Korigovať štylistickú a morfológickú rovinu textu pomocou výkladových slovníkov.
5. Samostatne upraviť a zdokonaľiť text využitím komplexných slovníkových zdrojov.

Použití pri tvorbe, úprave formy a gramatickej korektúre textu počítačové textové editory.

1. Napísať jednoduchý súvislý text v digitálnom editore pri dodržaní základov písania.
2. Upraviť vizuálnu formu textu (písmo, odseky) pre lepšiu prehľadnosť a štruktúru.
3. Využiť funkciu kontroly pravopisu na opravu základných gramatických chýb v texte.
4. Zpracovať do textu grafické prvky a opraviť štylistické nedostatky podľa editora.
5. Samostatne korigovať text pomocou online slovníkov a pokročilých funkcií editora.
6. Efektívne využiť digitálne nástroje (vrátane AI) na finálnu úpravu a korektúru diela.

Recepcia vecných textov

Vnímať, počúvať a čítať primerane náročné texty cieľavedome, samostatne a s konkrétnym zámerom, vrátane mimoučebnicových zdrojov.

1. Vnímať predložený text a identifikovať v ňom hlavnú tému a postavy.
2. Čítať mimoučebnicové texty so zámerom vyhľadať konkrétne fakty a detaily.
3. Samostatne pracovať s umeleckým textom a určiť autorov komunikačný zámer.
4. Cielene porovnávať informácie z učebnice s digitálnymi a audiovizuálnymi zdrojmi.
5. Využívať čítanie náročnejších textov na riešenie úloh a získavanie nových znalostí.
6. Aktívne si vyberať rôzne zdroje na rozširovanie obzorov a vlastné sebaujadrenie.

Spracúvať informácie z rôznych zdrojov: tlačných, audiovizuálnych a digitálnych.

1. Vyhľadať kľúčové informácie v jednom zadanom zdroji (tlačnom alebo digitálnom)
2. Vybrať podstatné údaje z audiovizuálneho diela a zaznamenať si ich (napr. osnova).
3. Porovnať informácie o rovnakej téme z dvoch rôznych zdrojov (napr. kniha a film).
4. Spracovať informácie z viacerých zdrojov do krátkeho súvislého textu alebo správy.
5. Syntetizovať údaje z rôznych typov médií (vrátane AI) a vytvoriť vlastný vzdelávací výstup.

Kriticky posúdiť pravdivosť a spoľahlivosť informácií a ich zmysluplné využitie.

1. Identifikovať v texte hlavné informácie a rozlíšiť fakt od subjektívneho názoru.
2. Overiť pravdivosť informácií z textu pomocou iného zdroja alebo jazykového slovníka.
3. Posúdiť dôveryhodnosť autora alebo zdroja (vrátane AI) na základe jasných znakov.
4. Zdôvodniť spoľahlivosť textu porovnaním viacerých zdrojov a vlastných znalostí.
5. Kriticky vyhodnotiť zmysel informácií a rozhodnúť o ich bezpečnom využití v praxi.

Analyzovať informácie konfrontáciou s vlastnými znalosťami a skúsenosťami.

1. Porovnať základné informácie z textu s tým, čo o danej téme už vie.
2. Identifikovať súlad alebo rozpor medzi obsahom textu a vlastnou skúsenosťou.
3. Zdôvodniť pravdivosť informácií v texte na základe svojich doterajších znalostí.
4. Kriticky vyhodnotiť nové informácie a začleniť ich do svojho svetonázoru.

Formulovať jednoduché a konkrétne prompty pre AI k dosiahnutiu stanoveného výsledku.

1. Vytvoriť základný príkaz pre AI na vygenerovanie krátkeho textu na zadanú tému.
2. Sformulovať prompt na vytvorenie literárneho textu v konkrétnom žánri (napr. báseň).
3. Zadať AI parametre na úpravu textu tak, aby obsahoval špecifické morálne hodnoty.
4. Kriticky upraviť prompt pre AI s cieľom dosiahnuť presný umelecký alebo vzdelávací výsledok.

Využiť získané informácie pri tvorení vlastných textov s cieľom vzdelávania alebo sebavyjadrenia.

1. Vytvoriť jednoduchý text na základe vzoru alebo prečítaného diela s cieľom vyjadriť vlastnú emóciu alebo zážitok.
2. Sformulovať súvislý text (napr. opis alebo rozprávanie), v ktorom žiak uplatní získané informácie a základné umelecké prostriedky.
3. Skomponovať vlastný text zvoleného žánru (napr. báseň vo voľnom verši alebo krátku satiru) s využitím informácií z viacerých zdrojov.
4. Tvoríť komplexné texty (aj s podporou AI), v ktorých žiak originálne spracuje vzdelávacie témy a jasne prezentuje svoje postoje a morálne hodnoty.

Argumentovať názor na vnímané texty, vrátane prezentácie v skupinovej diskusii.

1. Sformulovať vlastný názor na prečítaný text a vyjadriť jednoduchý súhlas alebo nesúhlas s konaním postáv.
2. Podložiť svoj názor na text jedným argumentom vychádzajúcim priamo z obsahu diela alebo z osobnej skúsenosti.
3. Zapájať sa do skupinovej diskusie, zdieľať svoje pocity z textu a rešpektovať názory ostatných spolužiakov.
4. Argumentovať svoje stanovisko k morálnym hodnotám a autorskému zámeru v texte (vrátane AI textov) s využitím konkrétnych ukážok.
5. viesť konštruktívny dialóg v skupine, kriticky hodnotiť argumenty iných a prezentovať komplexné stanovisko k vnímanému dielu.

Regulovať vlastné porozumenie textu s uplatňovaním stratégií a monitorovaním úspešnosti.

1. Identifikovať v texte miesta, ktorým žiak nerozumie, a s dopomocou učiteľa zvolí jednoduchú stratégiu na ich objasnenie (napr. opätovné čítanie).
2. Uplatňovať základné stratégie porozumenia, ako je vyhľadávanie kľúčových slov a používanie jazykových slovníkov na objasnenie neznámych pojmov.
3. Monitorovať vlastné chápanie textu rozlišovaním medzi priamym a obrazným pomenovaním a v prípade potreby samostatne korigovať svoju interpretáciu.

4. Regulovať porozumenie textu pomocou vopred zvolených stratégií (napr. kladenie otázok, tvorba osnovy, využitie AI nástrojov) a priebežne hodnotiť ich úspešnosť.
5. Kriticky hodnotiť proces vlastného porozumenia, efektívne využívať rôzne zdroje na overenie interpretácie a navrhovať varianty riešenia pri náročných úsekoch textu.

Porovnávať obsahové, kompozičné a jazykové odlišnosti textov podľa rôzneho komunikačného zámeru a slohového postupu.

1. Identifikovať komunikačný zámer textu a priradiť ho k základnému slohovému postupu (napr. rozprávanie, opis).
2. Porovnať vonkajšiu kompozíciu dvoch textov s rôznym zámerom (napr. správa vs. príbeh) a určiť ich spoločné znaky.
3. Rozlíšiť jazykové prostriedky v textoch s informačným a umeleckým cieľom, pričom využíva jazykové slovníky.
4. Analyzovať odlišnosti v štruktúre a obsahu textov (napr. satira vs. odborný text) vzhľadom na ich adresáta a účel.
5. Kriticky zhodnotiť efektívnosť výberu slohového postupu a jazykových rovín pri dosahovaní konkrétneho autorského zámeru.

Orientovať sa v žánroch vecného textu - mediálny, administratívny, odborný – a rozlišovať ich charakteristiky.

1. Identifikovať základné druhy vecných textov (reklama, správa, žiadosť) a určiť ich hlavný komunikačný cieľ.
2. Priradiť konkrétne texty k vecným žánrom (mediálny, administratívny, odborný) na základe ich vonkajších znakov a grafickej úpravy.
3. Rozlišovať charakteristické črty vybraných žánrov (napr. objektívnosť odborného textu vs. presvedčovací funkcia reklamy v médiách).
4. Analyzovať jazykové a kompozičné prostriedky typické pre jednotlivé žánre vecných textov s využitím jazykových slovníkov a odborných pojmov.
5. Kriticky posúdiť vhodnosť výberu žánru a použitých prostriedkov v konkrétnych textoch (vrátane AI generovaných) vzhľadom na ich adresáta a účel.

Analyzovať jazykové prostriedky v texte – syntaktické, lexikálne, slovotvorné, morfológické a ich úlohu pri porozumení, s využitím jazykových slovníkov.

1. Identifikovať v texte základné slovotvorné a morfológické javy a vyhľadať význam neznámych slov v jazykových slovníkoch.
2. Rozlíšiť v texte lexikálne prostriedky (priame a obrazné pomenovania) a určiť ich základnú funkciu pri porozumení obsahu.
3. Analyzovať stavbu viet (syntaktickú rovinu) a slovotvornú štruktúru slov v kontexte konkrétneho literárneho žánru (napr. eposu či satiry).
4. Vysvetliť, ako výber konkrétnych morfológických a syntaktických prostriedkov ovplyvňuje dynamiku deja a umelecké stvárnenie postáv.
5. Kriticky posúdiť súhru všetkých jazykových rovín v texte a pomocou slovníkov interpretovať hlbkový význam a autorský zámer diela.

Využiť znalosti jazykovedných pojmov a termínov a jazykových slovníkov pri porozumení a analýze textu.

1. Identifikovať v texte základné jazykové javy a umelecké prostriedky s využitím literárnovedných pojmov.
2. Vyhľadať neznáme slová a odborné termíny v jazykových slovníkoch za účelom správneho pochopenia obsahu textu.
3. Analyzovať význam priamych a obrazných pomenovaní v texte s oporou o definície z výkladových slovníkov.
4. Vysvetliť funkciu konkrétnych jazykových prostriedkov v texte a zdôvodniť ich vplyv na celkové vyznenie diela.
5. Samostatne využívať terminológiu a slovníkové zdroje pri komplexnej analýze a vlastnej interpretácii literárneho textu.

Analyzovať úlohu poprijazykových, grafických, pohybových, zvukových a mimojazykových prostriedkov pri porozumení vnímaného textu.

1. Identifikovať základné grafické a zvukové prvky, ktoré sprevádzajú vnímaný text.
2. Opísať, ako ilustrácie a grafická úprava textu uľahčujú orientáciu v jeho obsahu.
3. Vnímať úlohu mimiky, gestikulácie a pohybu pri sledovaní dramatického alebo filmového spracovania.

4. Analyzovať vplyv zvukových prostriedkov (hudba, intonácia, ruchy) na atmosféru vnímaného diela.
5. Vysvetliť, ako súhra jazykových a mimojazykových prostriedkov prehlbuje porozumenie autorského zámeru.
6. Kriticky zhodnotiť funkčnosť použitých multimedialných prostriedkov pri interpretácii a stvárnení témy diela.

Porozumieť hodnote a funkcie jazyka v osobnom a v spoločenskom živote, upevňovať si pozitívny postoj k iným jazykom a kultúram.

1. Uvedomiť si význam materinského jazyka pre vyjadrovanie vlastných myšlienok a potrieb v osobnom živote.
2. Identifikovať funkciu jazyka ako nástroja komunikácie v spoločnosti a prostriedku na získavanie informácií.
3. Vnímať materinský jazyk ako súčasť národnej kultúry a prostriedok zachovávania tradícií a hodnôt.
4. Prejaviť záujem o poznávanie iných jazykov a kultúr a rešpektovať ich odlišnosti v multikultúrnom prostredí.
5. Vysvetliť súvislosť medzi znalosťou jazykov a schopnosťou tolerancie k iným národom a etnikám.
6. Zaujať pozitívny postoj k jazykovej rozmanitosti a aktívne vyhľadávať príležitosti na medzikultúrny dialóg.

Recepcia umeleckých textov

Čítať a počúvať primerane náročné literárne texty s vlastným zámerom, vrátane multimedialných umeleckých žánrov.

1. Čítať a počúvať vybrané literárne texty s cieľom identifikovať tému a hlavnú dejovú líniu.
2. Prijímať umelecký text (aj multimedialný) so zámerom vyhľadať konkrétne informácie o postavách.
3. Sledovať texty rôznych žánrov (napr. epos, muzikál) a vnímať v nich rozdiel medzi priamym a obrazným pomenovaním.

4. Využívať čítanie a počúvanie na porovnávanie literárnej predlohy s jej filmovým či rozhlasovým spracovaním.
5. Cielene si vyberať náročné texty a multimediálne diela pre vlastné potešenie, zážitok a rozširovanie čitateľského obzoru.

Recitovať umelecké texty s výrazným prednesom.

1. Recitovať krátky literárny text so správnou výslovnosťou a dodržaním dýchania.
2. Uplatňovať pri prednese textu (báseň, próza) základné výrazové prostriedky ako tempo a pauza.
3. Využívať intonáciu a dôraz na vyjadrenie nálady diela a jeho umeleckých jazykových prostriedkov.
4. Prednášať umelecký text s cieľom tlmočiť vlastnú interpretáciu a vyvolať estetický zážitok u poslucháča.

Hodnotiť text na základe vlastných pocitov a prežívania.

1. Pomenovať základné pocity a emócie z prečítaného textu.
2. Prepojiť vlastné prežívanie s konaním literárnych postáv.
3. Vyjadriť hodnotiaci postoj k textu na základe osobných emócií.
4. Komplexne zhodnotiť dielo a prezentovať vlastnú interpretáciu

Zdieľať svoj zážitok z vnímaného textu.

1. Pomenovať emócie a pocity, ktoré v ňom vyvolalo čítanie alebo počúvanie literárneho textu.
2. Opísať osobný zážitok z diela a vyjadriť postoj ku konaniu postáv alebo k hlavnej myšlienke.
3. Zdieľať postrehy o pôsobivosti umeleckých prostriedkov a ich vplyve na čitateľský zážitok.
4. Prezentovať vlastnú interpretáciu zážitku z textu v širšom kontexte morálnych a spoločenských hodnôt.

Určiť žáner, zameranie a účel textu na základe jeho štruktúry.

1. Identifikovať základný literárny druh (lyrika, epika, dráma) a určiť, či je cieľom textu pobaviť, informovať alebo poučiť.
2. Určiť konkrétny literárny žáner (napr. ľudová pieseň, dobrodružná próza alebo komédia) na základe prítomnosti jeho typických kompozičných prvkov.
3. Analyzovať vnútornú štruktúru textu (expozícia, zápleтка, vyvrcholenie) a na tomto základe špecifikovať zameranie textu na konkrétnu cieľovú skupinu čitateľov.
4. Rozlíšiť špecifické žánre (napr. satira, epos, muzikál) porovnaním ich štruktúrnych znakov a vysvetliť, ako ich forma napĺňa komunikačný zámer autora.
5. Kriticky posúdiť účel a zameranie rôznych typov textov (vrátane mediálnych a AI generovaných) na základe hĺbkovej analýzy ich štruktúry, obsahu a použitých umeleckých prostriedkov.

Porovnávať a hodnotiť štruktúrne prvky žánrov umeleckej literatúry.

1. Identifikovať základné štruktúrne rozdiely medzi textom písaným vo viazanom verši, voľnom verši a prozaickým textom.
2. Porovnať kompozíciu a výstavbu deja v dvoch rôznych žánroch (napr. v dobrodružnej poviedke a detektíve) a pomenovať ich spoločné a rozdielne znaky.
3. Analyzovať funkciu špecifických štruktúrnych prvkov (napr. gradácia v epose, komika v satire alebo dialóg v komédii) a posúdiť ich vplyv na dynamiku textu.
4. Kriticky hodnotiť využitie umeleckých a kompozičných prostriedkov v literárnom diele a zdôvodniť, ako ich voľba autorom prispieva k naplneniu cieľov vybraného žánru.

Kriticky posúdiť autorský zámer so zaujatím stanoviska k prečítanému textu.

1. Identifikovať hlavnú myšlienku textu a sformulovať jednoduché stanovisko k tomu, čo chcel autor príbehom alebo básňou povedať.
2. Analyzovať spôsob, akým autor využíva umelecké jazykové prostriedky a postavy na vyjadrenie svojho zámeru, a porovnať to s vlastným očakávaním.
3. Zdôvodniť svoj súhlas alebo nesúhlas s postojmi autora alebo konaním postáv, pričom argumentuje konkrétnymi časťami textu a spoločenskými hodnotami.

4. Kriticky zhodnotiť autorský zámer v kontexte celého diela, interpretovať prenesený význam a symboliku a prezentovať komplexné stanovisko, ktoré zohľadňuje umeleckú aj morálnu rovinu textu.

Analyzovať literárne texty vrátane AI generovaných literárnych textov z obsahového hľadiska a z hľadiska morálnych hodnôt.

1. Identifikovať hlavnú tému a kľúčové postavy v literárnom texte (vrátane textu od AI) a určiť základný morálny konflikt alebo ponaučenie.
2. Analyzovať obsah textu a rozlíšiť v ňom priame a obrazné pomenovania, pričom žiak posúdi, ako tieto prostriedky ovplyvňujú vnímanie morálneho odkazu diela.
3. Porovnať literárny text napísaný autorom s textom vygenerovaným AI a kriticky zhodnotiť ich obsahovú hĺbku a autenticitu prezentovaných hodnôt.
4. Interpretovať komplexné morálne a etické hodnoty v texte, prezentovať vlastné postoje k postojom postáv a zdôvodniť, ako text (autorský alebo AI) formuje čitateľov svetonázor.

Diskutovať o texte s argumentačnou podporou z prečítaného textu.

1. Vyjadriť vlastný názor na prečítaný text a podložiť ho aspoň jedným konkrétnym príkladom alebo faktom priamo z textu.
2. Aktívne sa zapájať do diskusie o texte, pričom pri obhajobe svojich postojov využíva citácie alebo parafrázy kľúčových myšlienok diela.
3. Argumentovať v prospech svojej interpretácie textu s využitím analýzy umeleckých jazykových prostriedkov (napr. metafora, symbol) a konania postáv.
4. viesť komplexnú diskusiu o texte, kriticky hodnotiť argumenty spolužiakov a formulovať logické závery s oporou o hĺbkovú analýzu štruktúry a obsahu diela.

Zdôvodniť výber kníh, textov, časopisov na čítanie s ich odporúčaním.

1. Pomenovať žáner a tému knihy alebo časopisu, ktoré si žiak vybral na čítanie, a uviesť jeden hlavný dôvod svojho výberu.
2. Stručne predstaviť vybraný text alebo knihu spolužiakom a formulovať jednoduché odporúčanie založené na osobnom zážitku z čítania.

3. Zdôvodniť výber konkrétnej literatúry (napr. dobrodružná próza, detektívka, časopis) na základe svojich čitateľských preferencií a obsahu diela.
4. Navrhnuť zoznam odporúčaného čítania pre rovesníkov s vysvetlením, v čom spočíva prínos daných textov (napr. zaujímavá zápletká, umelecký štýl, aktuálnosť témy).
5. viesť kritickú diskusiu o prečítaných knihách, obhájiť svoj výber v kontexte rozširovania vlastného čitateľského teritória a presvedčivo argumentovať pri odporúčaní literárnych diel iným.

Posúdiť rôzne formy spracovania literárnych diel a námetov, ako je filmová, rozhlasová a divadelná.

1. Identifikovať rozdiely medzi literárnym dielom a jeho spracovaním v iných médiách (film, divadlo, rozhlas) na základe vonkajších znakov.
2. Porovnať dejovú líniu a stvárnenie postáv v literárnej predlohe a v jej konkrétnej adaptácii (napr. vo filme alebo divadelnej hre).
3. Analyzovať špecifické vyjadrovacie prostriedky jednotlivých foriem spracovania (napr. hudba, kostýmy a strih vo filme vs. umelecké opisy v knihe).
4. Posúdiť mieru zhody adaptácie s pôvodným literárnym námetom a zhodnotiť prínos umeleckých zmien (napr. vynechanie postavy, zmena konca).
5. Kriticky zhodnotiť umeleckú pôsobivosť rôznych foriem spracovania a prezentovať vlastnú interpretáciu toho, ako médium ovplyvňuje vnímanie témy a odkazu diela.

Rozlíšiť diela z poézie, prózy a drámy s identifikáciou jednotlivých žánrov na základe štruktúrnych prvkov textu.

1. Rozlíšiť poéziu, prózu a drámu na základe ich vonkajšej grafickej podoby a priradiť k nim základné literárne druhy.
2. Identifikovať špecifické štruktúrne prvky textov, ako sú verš a rým v poézii, rozprávač a dej v próze či dialóg a scénické poznámky v dráme.
3. Rozlišovať a pomenovať konkrétne literárne žánre (napr. dobrodružná a detektívna próza, satira, komédia) na základe ich typických obsahových znakov.
4. Analyzovať literárne diela rôznych foriem (viazaný/volný verš, epický text) a zdôvodniť ich žánrové zaradenie s využitím literárnovedných pojmov a analýzy umeleckých prostriedkov.

5. Komplexne interpretovať štruktúru diel poézie, prózy a drámy s presnou identifikáciou náročnejších žánrov (napr. epos, muzikál, historická próza) a vysvetlením ich kompozície.